

Investigating the effect of attitude towards studies on academic satisfaction and academic performance and academic motivation with the mediating role of academic excitement in Karbala high school

Abbas Jenjar Manshad Shamar¹ , Behnaz Mohajeran² , Hassan Qalavandi³

1. Ph.D Candidate in Educational Management, Department of Educational Sciences, Urmia University, Urmia, Iran. E-mail: abasaaa546@gmail.com

2. Associate Professor, Department of Educational Sciences, Urmia University, Urmia, Iran. E-mail: b.mohajeran@urmia.ac.ir

3. Professor, Department of Educational Sciences, Urmia University, Urmia, Iran. E-mail: h.galavandi@urmia.ac.ir

ARTICLE INFO

Article type:
Research Article

Article history:
Received 23 April 2024
Received in revised form
22 May 2024
Accepted 27 June 2024
Published Online 23
August 2025

Keywords:
attitude,
academic satisfaction,
academic performance,
academic motivation,
academic excitement,
students

ABSTRACT

Background: Academic performance, academic satisfaction, and academic motivation are considered the most important indicators of the success of scientific and educational activities and are an important issue for education system policymakers.

Aims: The present research was conducted with the aim of investigating the effect of students' attitudes in the studies course on academic satisfaction and academic performance and academic motivation with the mediating role of academic excitement in Karbala high school in the academic year of 2022-23.

Methods: The method of the current research was descriptive correlation type with path analysis approach. The statistical population consisted of 885 high school students in Karbala. Using Cochran's formula, 302 of them were selected by random cluster sampling. To collect the research data, from five standard questionnaires of attitude towards lessons by Asgari (2010), academic excitement from Pekrun and et al., (2002), satisfaction education from Ahmadi (2009), academic performance from Pham and Taylor (1999), and academic motivation were used from Harter (1981). The validity of the questionnaire was confirmed and the reliability of the tool was confirmed by using Cronbach's alpha coefficient in a preliminary study for the questionnaire of attitude to study 0.82, academic excitement 0.91, satisfaction with education 0.88, academic performance 0.89 and academic motivation 0.86. Data analysis was done using Pearson's correlation coefficient analysis and path analysis in SPSS and Lisrel statistical software.

Results: The results showed that the attitude of the students towards the study course was favorable, the results of the path analysis showed that the attitude towards education has a positive and significant effect on the academic satisfaction, academic performance and academic motivation of the students directly and with the mediating role of academic emotions.

Conclusion: Teachers are considered to be very effective and strong role models in the formation of students' behaviors, habits and attitudes. Also, the academic attitude can be changed with education even in adulthood. The appropriate quality of the classroom can instill in students the belief that classroom activities are valuable.

Citation: Jenjar Manshad Shamar, A., Mohajeran, B., & Qalavandi, H. (2025). Investigating the effect of attitude towards studies on academic satisfaction and academic performance and academic motivation with the mediating role of academic excitement in Karbala high school. *Journal of Psychological Science*, 24(150), 249-274. [10.52547/JPS.24.150.249](https://doi.org/10.52547/JPS.24.150.249)

Journal of Psychological Science, Vol. 24, No. 150, 2025

© The Author(s). DOI: [10.52547/JPS.24.150.249](https://doi.org/10.52547/JPS.24.150.249)

✉ **Corresponding Author:** Behnaz Mohajeran, Associate Professor, Department of Educational Sciences, Urmia University, Urmia, Iran.

E-mail: b.mohajeran@urmia.ac.ir, Tel: (+98) 44-32752741-43

Extended Abstract

Introduction

In recent years, on the one hand, competition between educational institutions due to the emergence of private schools and on the other hand, the decline in population rates has focused the attention of those involved in the education system on learners and how their educational process is conducted. Meanwhile, satisfaction with education has become a major indicator in this regard (Ngarithia et al., 2014). Examining the level of satisfaction with education can be an effective indicator in optimizing learner performance, such as commitment to the goals of the educational institution, successful completion of education, adaptation to the classroom environment, and overall satisfaction with life and the success rate of the educational system. Academic satisfaction is known to be an influential factor in measuring the quality of student learning and education (Joseph et al., 2018). Academic satisfaction refers to the degree of enjoyment and satisfaction an individual has from their role and experiences as a student (Mikaeli-Manie, 2013). Satisfaction with education is an emotional state that results from satisfaction with the current situation created in the student's environment and personal situation (Dadashpour, 2013). Studies show that satisfaction with education stimulates greater interest and desire to search and curiosity, discover new ideas, and expand beliefs, thoughts, and actions (Brun et al., 2008). Satisfaction with education helps to develop useful skills by building self-confidence in students (Arambula and Hall, 2006). Some studies also believe that satisfaction with education is related to motivation, personality, academic achievement and professional achievements of the individual (Elliot and Shin, 2002). Despite the great importance of the construct of satisfaction with education, limited research has been conducted on how this construct is formed. Although this construct is not an emerging variable, the lack of research on this subject has caused this term to be mistakenly used as a substitute for academic achievement (Sheikh-e-Islami and Ahmadi, 2011).

In addition to this, achieving efficiency and improving the quality of the education system are among the most effective factors for development, as well as the academic success of students, among the main goals of countries' educational programs (Law et al., 2019). Today, students' academic performance has been considered as an important indicator for evaluating education systems. In addition, academic performance has always been important to teachers, students, parents, theorists, and educational researchers. For example, the academic performance of learners is considered one of the most important criteria for evaluating teacher performance. For students, GPA also represents their academic abilities to enter the world of work and employment and higher education. Perhaps because of this importance, educational theorists have focused much of their research on identifying factors affecting academic performance (Hong et al., 2017). Academic performance is a set of academic behaviors that are shown in two dimensions: academic progress and academic regression in the field of acquiring information. Academic progress refers to the amount of individual school learning measured through various subject tests such as arithmetic, literature, history, ... (Saif, 1401). Improving students' academic performance can also be related to their self-efficacy. Academic self-efficacy reflects a student's beliefs about themselves in completing school assignments (Seyed Salehi and Younesi, 2015). Education is one of the most important concerns of any educational system in all societies. The success and academic performance of students in any society indicates the success of the educational system in setting goals and paying attention to meeting individual needs. Therefore, an educational system can be considered efficient and successful when the academic performance of its students at different levels is the highest (Moradi, 2018). In research and researchers, everyone is trying to find the factors affecting the academic performance of learners and apply them in the educational environment. Academic performance must be regulated and directed in such a way that growth and learning in learners increase, and this requires identifying the factors affecting academic performance (Asadi, 2012). Motivation is also one of

the fundamental factors in teaching and learning that can affect students' performance in educational environments in various ways (Roohi and Asayesh, 2012). The construct of academic motivation refers to behaviors related to learning and academic progress. In general, academic progress motivation, as one of the motivations for progress, is an internal force that leads the learner to comprehensively evaluate his/her performance according to the highest standards, strive for success in performance, and enjoy the pleasure that comes with success in performance. It drives (Ali Mohammadi, 2013). Today, the discussion of motivation has received intense attention from behavioral scientists and psychologists. In fact, motivation is the result of the mutual relationship of the individual with the situation or condition in which he is placed. In fact, motivation consists of the forces that lead to the direction of behavior towards the satisfaction of some needs. Motivation shows how behavior is reinforced, guided, and sustained (May et al., 2020). Some motivation theories assume that the origin of human behavior is internal and ignore the role of environmental factors in creating motivation. On the other hand, a number of theories have also considered the effect of environmental factors in creating motivation. However, whether internal factors, environmental factors, or a combination of them are the source of motivation in individuals, the purpose of human behavior is to satisfy needs (Aghi and Khalidi, 2019). Researchers believe that motivation is a psychological process that indicates the goal and direction of behavior. In fact, motivation is considered the desire and readiness to behave in a purposeful way to achieve certain unsatisfied needs (Sanchez-Canizar, 2019). In another definition, motivation is defined as an internal drive to satisfy unsatisfied needs, and motivation is also the will and desire to achieve success. In general, motivation refers to a complex set of forces, drives, needs, stressful conditions, and other structures that lead to the initiation of individual activity to achieve goals and its continuation. As a result, motivation is an internal force that motivates individuals to achieve personal and organizational goals. Individual performance is a function of motivation, ability, and environment (Qasemzadeh, 2010). Various studies

have examined the issue of motivation and the relationship between its dimensions and other important variables in the field of student education, such as academic performance, study skills, social networks, etc. Therefore, creating appropriate opportunities for skill development and the proper use of social and virtual platforms by learners, and establishing an academic counseling system in schools can make students' attitudes towards their academic future more positive and increase their motivation (Abbaszadeh, 2015). Studies show that academic attitude is one of the key constructs in the educational process that can play an effective role in students' academic satisfaction, academic performance, and academic motivation (Momeni-Mahmouie and Safdari, 2016; Zhou et al., 2022; Ruiz-Jimenez et al., 2022). Attitude is a set of beliefs developed about a specific issue, in a specific time period and in a socio-cultural situation, which does not necessarily determine behavior (Karsheki et al., 2014); but it can have a significant impact on behavior and lead to the formation of negative and positive actions and behaviors on the part of the individual (Verma, 2017). The subject of an attitude can include any recognizable object or person in the individual's mind. Attitudes include cognitive, behavioral, and emotional responses, and unlike previous theories, these three responses are not necessarily inseparable from each other and are not necessarily recognized as independent factors (Bamri, 2019). Cognitive responses are the beliefs, knowledge, and perceptions that an individual has about a specific subject, person, or object. Emotional responses refer to the emotions and feelings that an individual expresses when faced with a subject or issue about which they have specific cognitive knowledge. Finally, behavioral response refers to the individual's readiness to act towards an attitudinal issue; in such a way that if they have a favorable attitude and feeling about a specific issue, they will always take steps to improve and develop it; but if they have an unfavorable attitude about an issue, they will seek to destroy and damage it (Zhou et al., 2022). Among the important attitudinal issues is the attitude towards education and training, which is influenced by various factors, such as: the father's job, the

parents' educational status, the students' motivation, their academic self-efficacy and their attitude towards science and education, the students' perceptions, The classroom, teacher-student relationships, and the reduction and decline of students' motivation and attitude in classrooms and educational environments in creating a positive and constructive attitude in learners towards each of the learning subjects, and that the classroom, lesson, and school environments have a significant impact on students' progress and attitude, In such a way that the difference in performance between two groups of students with high and low academic performance is somehow related to the difference in their perception of the learning environment, which leads to a meaningful orientation to learning (Gutierrez et al., 2010).

Studies show that academic emotions can be effective in academic structures such as satisfaction, motivation, and academic performance of students (Reihani et al., 2016; Rabbani et al., 2017; Hayat et al., 2017; Wu et al., 2023). Academic emotions are a major phenomenon in the functions of the educational process and play a significant role in the alignment and adaptation of students. (Nesso and Ellsworth, 2019). At the interpersonal level, academic emotions help students become aware of the internal states and behavioral intentions of their classmates (Zare, 2014); the exchange of such information between students is essential for relationships in the classroom environment and is an important determinant of psychological and social well-being (Amini, 2017). Progress emotions are directly linked to progress activities or outcomes of academic progress. These emotions include various situations of classroom attendance, exams, and study time. The joy of learning, fatigue from classroom instruction, and frustration and anger from difficult assignments are examples of progress emotions (Shafiee, 2010). In addition, academic emotions have intrapersonal functions, such as gaining insight into academic values, which is an important motivational factor in academic decision-making (Bechara et al., 2014). Of course, in addition to the adaptive functions of students, academic emotions also have harmful effects, which are mainly due to their emergence at an inappropriate time or their inappropriate intensity

(Shiver and Mikalins, 2007). Therefore, academic emotions Successful, plays a fundamental role in the academic life of students (Yang, 2023). Numerous psychological, cognitive, physiological and behavioral functions are dependent on students' success in achievement emotions. Also, the effective functions of achievement emotions moderate the impact of students' evaluations and mental reactions in dealing with stressful school events and lead to appropriate and needed cognitive, motivational and behavioral responses in such situations (Gross, 2013). As stated, students are introduced as the main and dynamic forces in the progress of any society, which, considering the consequences and effects of growth, can create valuable and important consequences for society and individuals. In this regard, the role of academic attitudes and academic emotions is well known on academic constructs, including satisfaction, motivation, and academic performance, because students with a positive attitude towards education and learning resources and high academic emotions can better participate actively in academic activities. One of the issues facing educational systems is to develop and control these characteristics in students. In addition to this issue, since the quantitative and qualitative growth of the education system has been increasing in recent years, Academic performance, academic satisfaction, and academic motivation are considered the most important indicators of the success of scientific and educational activities and are important issues for education policymakers. The aforementioned constructs are among the important indicators in evaluating educational systems, and their high levels can predict a bright future for the individual and society, and all efforts and investments of any system are aimed at achieving this goal. Considering the issues raised in this study, it attempts to answer the question of what is the attitude of students towards the study subject and what is the effect of this attitude on academic satisfaction, academic performance, and academic motivation with the mediating role of academic excitement?

Method

The research method was applied in terms of purpose and descriptive correlational in terms of data

collection. The statistical population of the research included all high school students in Karbala city, 885 people. A single-stage cluster random sampling method was used to select the sample. In this regard, 10 high schools in the city of Karbala were divided into 10 clusters and, based on the number of samples, questionnaires were randomly distributed to 3 schools. Since the statistical population in the present study is specific and limited, the Cochran formula was selected for the limited population to determine the sample size and was used in all students of the three high schools. Based on the Cochran formula, 281 people were approved as the minimum sample. Considering the possibility of non-return or incompleteness of some questionnaires, 320 questionnaires were distributed, and ultimately 302 complete questionnaires were returned and analyzed. The research data collection tool was a standard questionnaire as follows.

Attitude towards learning questionnaire: The attitude towards learning questionnaire was designed and validated by Asgari (2010). This questionnaire consists of 20 closed-ended response items based on a five-point Likert scale. The questionnaire measures three dimensions of enjoyment of studying, interest in learning, and satisfaction of curiosity. The questionnaire was validated by Tahsin (2015). In the aforementioned study, the reliability of the questionnaire was reported to be 0.86 based on Cronbach's alpha coefficient. In the present study, its content and face validity were confirmed by experts and professors of educational sciences and management. The results of factor analysis of the attitude towards learning questionnaire obtained three desired components, in which 58% of the variance of the questions was extracted. KMO and Bartlett test ($P < 0.000$) showed that the sample size was sufficient and these factors existed in the statistical population. The results of factor loadings higher than 3% with orthogonal rotation obtained the three desired components. The reliability of the questionnaire was obtained based on Cronbach's coefficient of 0.82.

Academic Emotions Questionnaire: The Academic Emotions Questionnaire was designed by Pekran et al. (2002). This questionnaire consists of 75 items that measure academic emotions on a five-point Likert

scale. The questionnaire contains three items (excitement related to the exam, emotion related to the class, emotion related to learning). This questionnaire has been validated in the research of Nikdel et al. (2013). In this research, it was found that the Cronbach's alpha coefficient of the research questionnaire was reported to be 0.88. In the present study, its content and face validity were confirmed by experts and professors of educational sciences and management. The results of the factor analysis of the academic emotions questionnaire obtained three desired components, in which 73% of the variance of the questions was extracted. The KMO and Bartlett test ($P < 0.000$) showed that the sample size was sufficient and that these factors existed in the statistical population. The results of factor loadings higher than 3% with orthogonal rotation obtained the three desired components. The reliability of the questionnaire was obtained based on the Cronbach's coefficient of 0.91.

Educational Satisfaction Questionnaire: The Educational Satisfaction Questionnaire was designed and validated by Ahmadi (2009). This questionnaire consists of 30 items designed based on a five-point Likert scale. The Educational Satisfaction Questionnaire has 4 subscales: satisfaction with school, satisfaction with field of study, attitude towards education, and satisfaction with teachers' behavior. This questionnaire has been validated by Sheikhol-Islami and Ahmadi (2011). In the aforementioned study, the reliability of the questionnaire was reported to be 0.73 based on Cronbach's alpha coefficient. In the present study, its content and face validity were confirmed by experts and professors of educational sciences and management. The results of factor analysis of the satisfaction with education questionnaire obtained four desired components. In which 64% of the variance of the questions was extracted. KMO and Bartlett test ($P < 0.000$) showed that the sample size was sufficient and that these factors existed in the statistical population. The results of factor loadings higher than 3% with orthogonal rotation obtained the four desired components. The reliability of the questionnaire was obtained based on Cronbach's coefficient of 0.88.

Academic Performance Questionnaire: This questionnaire is adapted from Pham and Taylor's (1999) research on academic performance, which has been validated for Iranian society. The Academic Performance Test is able to measure 5 areas of academic performance with 48 questions as follows: Self-efficacy factor, emotional effects, planning, outcome control and motivation. Each of these factors has been assigned a score which is 5, 4, 3, 2 and 1 respectively. This questionnaire has been validated in the research of Germezmi (2014). In the present study, its content and face validity were confirmed by experts and professors of educational sciences and management. The results of the factor analysis of the academic performance questionnaire obtained five desired components, in which 63% of the variance of the questions was extracted. The KMO and Bartlett test ($P < 0.000$) showed that the sample size was sufficient and that these factors existed in the statistical population. The results of factor loadings higher than 3% with orthogonal rotation obtained five desired components. The reliability of the questionnaire was obtained based on the Cronbach's coefficient of 0.89.

Academic Motivation Questionnaire: This questionnaire is a modified form of the Harter Academic Motivation Questionnaire (1980-1981), which consists of 33 items and is scored on a 5-point Likert scale. This instrument is a modified form of the Harter scale (1980, 1981) as a tool for measuring academic motivation. As mentioned, the original Harter scale measures academic motivation with bipolar questions, one pole of which is intrinsic motivation and the other pole is extrinsic motivation, and the subject's answer to each question can only include one of the external or intrinsic reasons. The reliability of this questionnaire was obtained by Zahiri-Nav and Rajabi (2009) with a Cronbach's

alpha of 0.92. In the present study, its content and face validity were confirmed by experts and professors of educational sciences and management. The results of factor analysis of the educational motivation questionnaire obtained two desired components, in which 61% of the variance of the questions was extracted. KMO and Bartlett test ($P < 0.000$) showed that the sample size was sufficient and these factors exist in the statistical population. The results of factor loadings higher than 3% with orthogonal rotation obtained the two desired components. The reliability of the questionnaire was obtained based on Cronbach's coefficient of 0.86.

The analysis of the results of this study was carried out using SPSS22 and Lisrel statistical software at two descriptive and inferential levels. At the descriptive level, statistics such as mean and standard deviation were used. Pearson's correlation coefficient test was used to determine the correlation between the research variables based on the normality of the data. Also, path analysis based on Lisrel statistical software was used to determine the explanatory power and effect of academic attitude on academic performance, academic motivation, and academic satisfaction with the mediating role of academic emotions.

Results

Table 1 presents the descriptive indices of the variables, including mean, standard deviation, skewness, and kurtosis. Klein (2011) suggests that in causal modeling, the distribution of variables should be normal. He suggests that the absolute value of the skewness and kurtosis of the variables should not exceed 3 and 10, respectively. According to Table 1, the absolute value of the skewness and kurtosis of all variables is less than one. Therefore, this assumption of causal modeling, namely univariate normality, is valid.

Table 1. Descriptive indices of research variables

Variable	Average	Standard of deviation	skewness	kurtosis
Students' attitude	3/38	0/58	-0/32	0/63
Academic excitement	3/25	0/64	-0/14	0/04
Academic satisfaction	3/30	0/53	-0/44	1/05
Academic performance	3/29	0/51	-0/40	1/35
Academic motivation	3/34	0/63	-0/32	0/59

One of the assumptions of structural modeling is the significance of the correlation matrix between

research variables (Klein, 2011). Table 2 presents the correlation matrix of the research variables.

Table 2. Correlation matrix of research variables

r	Variable	1	2	3	4	5
1	Students' attitude	1				
2	Academic excitement	0/78**	1			
3	Academic satisfaction	0/56**	0/51**	1		
4	Academic performance	0/57**	0/48**	0/49**	1	
5	Academic motivation	0/60**	0/62**	0/51**	0/47**	1

* $p < 0.05$, ** $p < 0.01$

The results of Table 2 show that there is a positive and significant relationship between the research variables. In order to analyze the remaining research

questions, the path analysis method was used, and the results of the path analysis are presented in Figures 1 and 2.

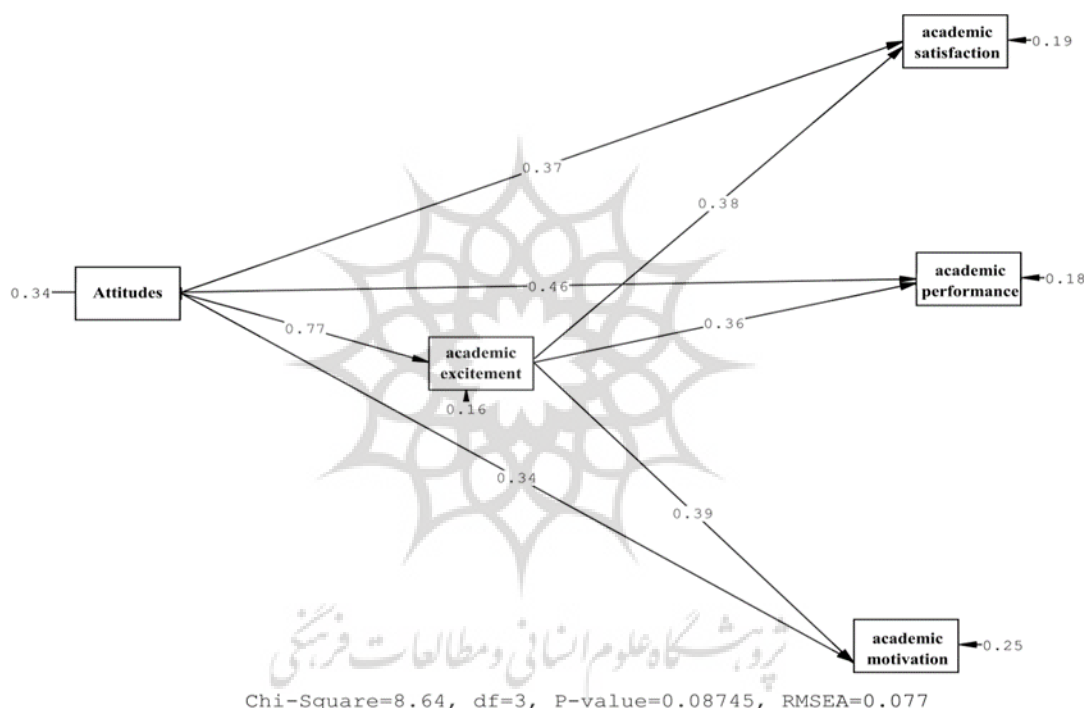

Figure 1. Results of path analysis

According to Figure 1, the effect of attitude towards the study subject on academic satisfaction (0.37) with a t-statistic of 40.50 at the 0.01 level is positive and significant. The effect of attitude towards the study subject on academic performance (0.46) with a t-statistic of 79.6 at the 0.01 level is positive and significant. The effect of attitude towards the study subject on academic motivation (0.34) with a t-statistic of 21.4 at the 0.01 level is positive and significant. The effect of attitude towards the study subject on academic satisfaction with the mediating

role of academic emotions (0.29) with a t-statistic of 3.34 at the 0.01 level is positive and significant. The effect of attitude towards the study subject on academic performance with the mediating role of academic emotions (0.27) with a t-statistic of 2.71 at the 0.01 level is positive and significant. The effect of attitude towards the study subject on academic motivation with the mediating role of academic emotions (0.30) with a t-statistic of 3.51 at the 0.01 level is positive and significant.

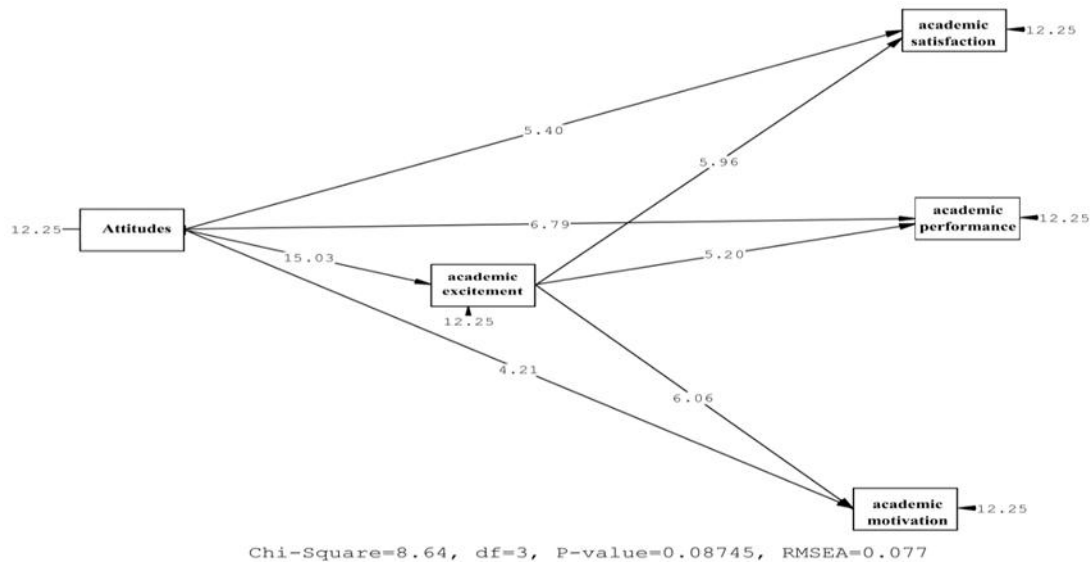

Figure 2. Results of path analysis

In Table 3, the values obtained in the present study and the acceptable limit of each of the fit indices are reported. According to this table, all fit indices are at a desirable level and it can be concluded that the tested model has a good fit with the collected data.

A summary of the results of the research questions in the tested model is presented in Table 4.

Table 3. Goodness of fit indices of the tested research model

Index	X ² /df	RMSEA	p-value
Obtained Value	2/88	0/07	0/08
Acceptable Limit	Less than 0.3	Less than 0.08	Greater than 0.05

Table 4. Tested paths in path analysis

Variables	direct effects	Indirect effects	Total effects
On academic satisfaction			
Attitude towards the lesson	0/37**	0/29**	0/66**
Academic excitement	0/38**	-	-
On academic performance			
Attitude towards the lesson	0/46**	0/27**	0/73**
Academic excitement	0/36**	-	-
On academic motivation			
Attitude towards the lesson	0/34**	0/30**	0/64**
Academic excitement	0/39**	-	-
*p< 0.05 **p< 0.01			

Conclusion

Motivation, satisfaction, and academic performance stimulate greater interest and desire to search and be curious, discover new ideas, and expand beliefs, thoughts, and actions. Individual and environmental factors can affect the aforementioned variables, which were examined in this study, namely academic attitude and academic excitement. Analysis of the research findings showed that the effect of attitude towards the course of study on academic satisfaction

is positive and significant. In the study of Sokhtanloo and Bandari (2017), it was found that students' attitude towards their field of study has a positive and significant effect on their academic satisfaction. Grace et al. (2012) found that learners' attitudes towards educational programs are very important for their satisfaction. These results can be in line with the findings of the present study, because they achieved similar results. In explaining the results obtained, it can be stated that students' attitudes towards course

materials, educational environment, and teaching and learning methods, if positive, can stimulate students' satisfaction with education. Attitude includes three components: emotional, cognitive, and behavioral. In the cognitive dimension, it includes having conscious beliefs and opinions. In the emotional dimension, it includes values and emotional orientations and students' emotional and sentimental backgrounds towards the lesson. In the behavioral dimension, it includes actions and orientation to perform a specific behavior that creates satisfaction with education in students. As a result, students who have a positive attitude towards education have characteristics such as discipline, effort, perseverance, a sense of responsibility, and conscientiousness. These characteristics cause learners to continue their education with greater perseverance and responsibility, and as a result, achieve greater success and progress. Students who have high commitment characteristics engage in their academic activities with great satisfaction, evaluate it as an important and interesting situation in life, and study with satisfaction. The results also showed that the effect of attitude towards studies on academic performance is positive and significant. The results of the study by Tarvardizadeh et al. (2010) indicated a positive and significant prediction of students' academic achievement based on their attitude towards education. In the study by Ruiz-Jimenez et al. (2022), it was found that students' academic attitude is the key to understanding the improvement of their academic results in a flipped classroom environment.

Zulqarnain (2019) found that students' beliefs and attitudes towards mathematics affect their learning process. These results are in line with the findings of the present study, because they achieved similar results. In explaining the results obtained, it can be stated that students' attitudes towards education and various subjects, as well as other educational factors, determine their level of interest and willingness to pay attention to the education provided in school. Giving importance to different subjects and effort and perseverance in completing learning tasks have a significant impact. In fact, a student's attitude towards social studies constitutes part of the variance in his academic performance in that subject. As a result,

general knowledge and skills in education, along with a positive attitude towards the subject, are necessary and essential for academic success and performance. Given that improving students' academic performance is one of the important goals of education, investing in this field is considered an essential task for those in charge, as failure to pay attention to this issue will have undesirable results for education professionals and students, and is considered a waste of education. Because a student who has low academic performance (academic failure) has not achieved the educational goals of that academic year, and what is more worrying is that many students have the potential to succeed and achieve better performance, but they suffer from setbacks and failures.

Another result of the study was that the effect of attitude towards the study subject on academic motivation is positive and significant. The study by Momeni Mahmoudi and Safdari (2016) indicated a positive and significant relationship between academic attitude and motivation for academic achievement. Karabatak et al. (2023) found that the relationship between attitude towards learning and teaching motivation is positive and significant. These results can be in line with the findings of the present study because similar results were achieved. In explaining the results obtained, it can be stated that students' positive attitude towards the study subject leads to better learning and increases the continuation of interest in studying the subject. Attitude towards the subject increases students' interest, feelings, and affection for learning in that subject. And it will have a major impact on students' orientations in learning activities. Attitudes towards structural studies include several dimensions, including enjoyment of engaging in social discussions, both in academic experiences and in everyday life, students' beliefs about the value and importance of the study subject, and the level of enthusiasm for facing social situations which require the application of intellectual abilities to social issues, which can affect students' academic motivation. In this regard, it can be seen that students like to participate in class activities for the enjoyment of it, solve socially relevant homework assignments for the pleasure and excitement of the problem-solving

challenge, and pursue a class activity for the excitement of it. The results also showed that the effect of attitude towards the study subject on academic satisfaction is positive and significant with the mediating role of academic emotions. The results of the study by Reyhani et al. (2016) showed that the relationship between social cognition and academic satisfaction with the mediating role of achievement emotions is positive and significant. The results of the study by Sokhtanloo and Bandari (2017) indicated the significance of the mediating role of academic motivation in influencing students' attitudes on academic satisfaction. Wu et al. (2023) found that the effect of interaction in academic groups on satisfaction in online learning was positive and significant with the mediating role of academic emotions. These results can be consistent with the findings of the present study because they achieved similar results. In explaining the results obtained, it can be stated that students experience many emotions during lessons, while studying, and while taking tests or exams. These emotions can be positive or negative and have different degrees of intensity. Some emotions are incongruent and some are congruent, between goal-incongruent emotions, which prevent the achievement of personal goals, and goal-congruent emotions, which facilitate the achievement of personal goals. There is a difference, if emotions consistent with the goal, positive, are formed in the educational processes, we can expect satisfaction with education. Based on the results, when students have a positive attitude towards education, Positive emotions such as joy, hope, and pride grow in them, which results in active learning, self-regulation of learning, and satisfaction with education, which provides students with joy, hope, and academic pride. As the level of emotions increases, the satisfaction with education also improves in the person. Satisfaction, along with the achievements and progress made, provides a friendly and supportive atmosphere for students, which will increase the individual's effort and satisfaction. The results also showed that the effect of attitude towards the study subject on academic performance is positive and significant, with the mediating role of academic emotions.

In the study of Hosseini (2019), it was reported that the mediating role of academic emotions in the relationship between academic support and academic performance of students is positive and significant. Hayat and his colleagues (2017) found that the relationship between academic emotions and academic performance is positive and significant. Pakran et al. (2009) showed that there is a positive and significant relationship between academic emotions and academic performance of students. These results can be in line with the findings of the present study because similar results were achieved. In line with the results obtained, it can be stated that positive attitudes in students towards the lesson create the basis for the growth of positive emotions such as happiness, joy, pleasure, satisfaction, hope, and pride, which facilitate learning, increase motivation, and improve performance. Academic emotions are among the personality dimensions of students that are present throughout the learning process and affect students' academic performance. Academic emotions are indirectly linked to academic activities or academic results through the influence of academic attitudes. Which may affect learning and performance through memory processes such as information retrieval and storage, motivation, learning strategies, and cognitive resources, and subsequently increase learning and academic performance.

Finally, the results showed that the effect of attitude towards the study subject on academic motivation is mediated by positive and significant academic emotions. In the study of Rabbani et al. (2017), the relationship between the social context of the classroom and academic engagement was reported to be mediated by positive and significant academic emotions. The results of Dehghan's (1402) study indicated the impact of academic emotions on academic motivation. These results can be consistent with the findings of the present study because they achieved similar results. In explaining the results obtained, it can be stated that a positive attitude in the study lesson creates the belief in students that learning materials and classroom activities are valuable and that they can have control over them. Such a student enjoys class and does not suffer from fatigue and anxiety, and participates in class activities

with hope and positive excitement. The emotions associated with study-related activities reduce fatigue from class instruction and frustrations and anger from homework, which activates students' motivational mechanisms. As a result, the attitude, with the influence of academic emotions and, in turn, the influence of academic motivation in students, increases the feeling of mastery over academic matters and, as a result, significantly increases motivation in students. In other words, after receiving this influence, students' ability to perceive, recognize, and regulate emotions improves and their interaction with others becomes positive and effective. They will also have the ability to control and manage their emotions when faced with stressful factors and various academic challenges. These abilities will create a sense of mastery and increase the experience of positive emotions such as pride and hope, which will lead to academic motivation in students. In line with the results obtained, it can be stated that teachers are very effective and powerful role models and role models in shaping students' behaviors, habits, and attitudes. Based on this, it is suggested that teachers, due to their high level of knowledge and awareness, They should be aware of this very important role and try to create desirable habits, behaviors, and attitudes towards various matters and phenomena, especially lessons and science learning, in students. It is also suggested that necessary training be provided by schools to raise awareness among teachers in order to strengthen cognitive abilities as a basis and foundation for academic attitudes in students. Also, academic attitude can be changed

even in adulthood with education, in this regard, it is suggested to use the help of teachers through persuasion and encouragement methods. On the other hand, considering the important role and position of academic emotions, it is suggested that educational environments seek to cultivate positive emotions, namely hope, enjoyment of lessons and reduce negative emotions, namely fatigue from class and exam anxiety in students. It is suggested that the quality of teacher training be improved, because appropriate classroom quality can instill in students the belief that classroom activities are valuable, thereby generating positive emotions.

Ethical Considerations

Compliance with ethical guidelines: This article is taken from the doctoral thesis of the first author in the field of educational management in the faculty of literature of Urmia University. In order to maintain ethical principles in this research, it was tried to collect data after obtaining the consent of the participants. Also, the participants were assured about confidentiality in maintaining personal information and providing results without specifying the names and details of people's birth certificates.

Funding: This study was conducted as a PhD thesis with no financial support.

Authors' contribution: This article is extracted from the doctoral dissertation of the first author and under the guidance of the second and third authors.

Conflict of interest: the authors declare no conflict of interest for this study.

Acknowledgments: We would like to thank the professor who guided this research and the parents who participated in this research.

بررسی تأثیر نگرش به درس مطالعات بر رضایت تحصیلی و عملکرد تحصیلی و انگیزش تحصیلی با نقش میانجی هیجان تحصیلی در مقطع دبیرستان

عباس جنجر منشد شمر^۱، بهناز مهاجران^۲، حسن قلاوندی^۳

۱. دانشجوی دکتری مدیریت آموزشی، گروه علوم تربیتی، دانشگاه ارومیه، ارومیه، ایران.

۲. دانشیار، گروه علوم تربیتی، دانشگاه ارومیه، ارومیه، ایران.

۳. استاد، گروه علوم تربیتی، دانشگاه ارومیه، ارومیه، ایران.

چکیده

مشخصات مقاله

نوع مقاله:

پژوهشی

تاریخچه مقاله:

دریافت: ۱۴۰۳/۰۲/۰۴

بازنگری: ۱۴۰۳/۰۳/۰۲

پذیرش: ۱۴۰۳/۰۴/۰۷

انتشار برخط: ۱۴۰۴/۰۶/۰۱

کلیدواژه‌ها:

نگرش،

رضایت تحصیلی،

عملکرد تحصیلی،

انگیزش تحصیلی،

هیجان تحصیلی،

دانش آموزان

زمینه: عملکرد تحصیلی، رضایت تحصیلی و انگیزش تحصیلی به عنوان مهم‌ترین شاخص توفیق فعالیت‌های علمی و آموزشی و موضوع با اهمیتی برای سیاست‌گذاران نظام آموزش و پرورش محسوب می‌شود.

هدف: پژوهش حاضر با هدف بررسی تأثیر نگرش دانش‌آموزان در درس مطالعات بر رضایت تحصیلی و عملکرد تحصیلی و انگیزش تحصیلی با نقش میانجی هیجان تحصیلی در دبیرستان شهر کربلا در سال تحصیلی ۲۳-۲۰۲۲ انجام شد.

روش: پژوهش حاضر، توصیفی از نوع همبستگی با رویکرد تحلیل مسیر بود. جامعه آماری شامل دانش‌آموزان دبیرستان‌های شهر کربلا به تعداد ۸۸۵ نفر بود، با استفاده از فرمول کوکران تعداد ۳۰۲ نفر با روش نمونه‌گیری تصادفی خوشه‌ای انتخاب شدند. برای جمع‌آوری داده‌ها، از پنج پرسشنامه استاندارد نگرش به درس عسگری (۱۳۸۹)، هیجان‌ات تحصیلی از پکران و همکارانش (۲۰۰۲)، رضایت از تحصیل از احمدی (۱۳۸۸)، عملکرد تحصیلی از فام و تیلور (۱۹۹۹) و انگیزش تحصیلی از هارتر (۱۹۸۱) استفاده شد، روایی پرسشنامه به تأیید رسید و پایایی ابزار با استفاده از ضریب آلفای کرونباخ در یک بررسی مقدماتی برای پرسشنامه نگرش به درس ۰/۸۲، هیجان‌های تحصیلی ۰/۹۱، رضایت از تحصیل ۰/۸۸، عملکرد تحصیلی ۰/۸۹ و انگیزش تحصیلی ۰/۸۶ مورد تأیید قرار گرفت. تجزیه و تحلیل داده با استفاده از تحلیل ضریب همبستگی پیرسون و تحلیل مسیر در نرم‌افزارهای آماری SPSS و Lisrel صورت گرفت.

یافته‌ها: نتایج تحلیل مسیر نشان که نگرش به تحصیل به صورت مستقیم و با نقش میانجی هیجان‌های تحصیلی بر رضایت تحصیلی، عملکرد تحصیلی و انگیزش تحصیلی دانش‌آموزان تأثیر مثبت و معنی‌داری دارد.

نتیجه‌گیری: معلمان سرمشق‌ها و الگوهای بسیار مؤثر و قوی در شکل‌گیری رفتارها، عادات و نگرش‌های دانش‌آموزان محسوب می‌شوند. همچنین نگرش تحصیلی حتی در دوران بزرگسالی با آموزش قابل تغییر است. کیفیت مناسب کلاس درس می‌تواند این باور را به دانش‌آموزان القاء کند که فعالیت‌های کلاسی ارزشمند هستند.

استناد: جنجر منشد شمر، عباس؛ مهاجران، بهناز؛ و قلاوندی، حسن (۱۴۰۴). بررسی تأثیر نگرش به درس مطالعات بر رضایت تحصیلی و عملکرد تحصیلی و انگیزش تحصیلی با نقش میانجی هیجان تحصیلی در مقطع دبیرستان. مجله علوم روانشناختی، دوره ۲۴، شماره ۱۵۰، ۲۴۹-۲۷۴.

مجله علوم روانشناختی، دوره ۲۴، شماره ۱۵۰، ۱۴۰۴. DOI: [10.52547/JPS.24.150.249](https://doi.org/10.52547/JPS.24.150.249)

© نویسنده گان.

مقدمه

در سال های گذشته از یک سو رقابت میان موسسات آموزشی با توجه به ظهور مدارس خصوصی و از سوی دیگر کاهش نرخ جمعیت توجه دست اندرکاران نظام آموزش و پرورش را به فراگیران و چگونگی فرایند تحصیل آنان متمرکز کرده است، در این بین رضایت از تحصیل به عنوان یک شاخص اصلی در این راستا تبدیل شده است (نگریشا و همکاران، ۲۰۱۴). بررسی میزان رضایت از تحصیل می تواند به عنوان شاخصی تأثیرگذار در بهینه سازی عملکرد فراگیران مانند تعهد نسبت به اهداف موسسه آموزشی، اتمام موفقیت آمیز تحصیل، سازگاری با محیط کلاسی و رضایت کلی از زندگی و میزان موفقیت نظام آموزشی باشد. رضایت از تحصیل عاملی اثرگذار در اندازه گیری کیفیت یادگیری و آموزش دانش آموزان شناخته شده است (جوزف و همکاران، ۲۰۱۸). منظور از رضایت تحصیلی میزان لذت و خشنودی فرد از نقش و تجربیات خود به عنوان دانشجوست (میکائیلی منیع، ۱۳۹۲). رضایت از تحصیل یک حالت عاطفی است که در نتیجه رضایت از وضعیت موجود ایجاد شده در محیط و وضعیت شخصی دانشجو ایجاد می شود (داداش پور، ۱۳۹۲). مطالعات نشان می دهد که رضایت از تحصیل باعث برانگیخته شدن علاقه و تمایل بیشتر به جستجو و کنجکاوی، کشف ایده های نوین و گسترش باور و اندیشه و عمل می گردد (برون و همکاران، ۲۰۰۸). رضایت از تحصیل کمک می کند تا با ایجاد اعتماد به نفس در دانش آموزان مهارت های مفیدی توسعه یابد (آرمبولا و هال، ۲۰۰۶). برخی از مطالعات نیز بر این باورند که رضایت از تحصیل با انگیزه، شخصیت، پیشرفت تحصیلی و دستاوردهای حرفه ای فرد در ارتباط است (الیوت و شین، ۲۰۰۲). علیرغم اهمیت فوق العاده سازه رضایت از تحصیل، پژوهش های محدودی در مورد چگونگی شکل گیری این سازه صورت گرفته است. هر چند این سازه متغیر نوظهوری نیست اما فقدان پژوهش در این مورد سبب شده است که این واژه به اشتباه جانشین پیشرفت تحصیلی شود (شیخ الاسلامی و احمدی، ۱۳۹۰).

در کنار این مهم دستیابی به بهره وری و بهبود کیفیت نظام آموزشی از اثر گذارترین عوامل توسعه و نیز موفقیت تحصیلی دانش آموزان از جمله اهداف اصلی برنامه های آموزشی کشورهاست (لاو و همکاران، ۲۰۱۹). امروزه عملکرد تحصیلی دانش آموزان به عنوان یک شاخص مهم برای ارزیابی نظام های آموزشی مورد توجه قرار گرفته است. علاوه براین،

عملکرد تحصیلی همواره برای معلمان، دانش آموزان، والدین، نظریه پردازان، ومحققان تربیتی نیز حائز اهمیت بوده است. برای مثال، عملکرد تحصیلی یادگیرندگان یکی از مهمترین ملاک های ارزیابی عملکرد معلمان محسوب می شود. برای دانش آموزان نیز معدل تحصیلی معرف توانایی های علمی آنها برای ورود به دنیای کار و اشتغال و مقاطع تحصیلی بالاتر است. شاید به علت همین اهمیت باشد که نظریه پردازان تربیتی بسیاری از پژوهش های خود را برشناخت عوامل مؤثر بر عملکرد تحصیلی متمرکز کرده اند (هانگ و همکاران، ۲۰۱۷). عملکرد تحصیلی مجموعه رفتارهای تحصیلی است که در دو بعد پیشرفت تحصیلی و پسرفت تحصیلی در زمینه کسب معلومات نشان داده می شود. پیشرفت تحصیلی بر مقدار یادگیری آموزشگاهی فرد از طریق آزمون های مختلف درسی مانند حساب، ادبیات، تاریخ، ... سنجیده می شود اشاره می کند (سیف، ۱۴۰۱). بهبود عملکرد تحصیلی دانش آموزان، می تواند مرتبط با خودکارآمدی آنها نیز باشد. خودکارآمدی تحصیلی، بیانگر باورهای دانش آموز پیرامون خود در انجام تکالیف مدرسه است (سیدصالحی و یونسی، ۱۳۹۴). تحصیل از مهمترین دغدغه های هر نظام آموزشی در تمامی جوامع است. موفقیت و عملکرد تحصیلی دانش آموزان هر جامعه نشان دهنده موفقیت نظام آموزشی در زمینه هدف یابی و توجه به رفع نیازهای فردی است. بنابراین نظام آموزشی را زمانی می توان کارآمد و موفق دانست که عملکرد تحصیلی دانش آموزان آن در مقاطع مختلف بیشترین و بالاترین رقم را داشته باشد (مرادی، ۱۳۹۷)، در تحقیقات و پژوهشگران همه سعی دارند تا عوامل مؤثر بر عملکرد تحصیلی یادگیرندگان را پیدا کنند و آن را در محیط آموزشی به کار ببرند. عملکرد تحصیلی باید طوری تنظیم و هدایت شود که رشد و یادگیری در یادگیرندگان افزایش پیدا کند و این مهم نیازمند شناسایی عوامل مؤثر بر عملکرد تحصیلی می باشد (اسدی، ۱۴۰۰). همچنین انگیزه یکی از عوامل اساسی در آموزش و یادگیری است که می تواند از جهات مختلف بر عملکرد دانش آموزان در محیط های آموزشی اثرگذار باشد (روحی و آسایش، ۱۳۹۱). سازه انگیزش تحصیلی به رفتارهایی که برای یادگیری و پیشرفت در تحصیل مربوط است، اطلاق می شود. به طور کلی انگیزش پیشرفت تحصیلی به عنوان یکی از انگیزه های پیشرفت، نیرویی درونی است که یادگیرنده را به ارزیابی همه جانبه عملکرد خود با توجه به عالی ترین معیارها، تلاش برای موفقیت در

عملکرد و برخورداری از لذتی که با موفقیت در عملکرد همراه است، سوق می‌دهد (علی‌محمدی، ۱۳۹۲). امروزه بحث انگیزش شدیداً مورد توجه دانشمندان علوم رفتاری و روانشناسان قرار گرفته است. در واقع انگیزش، نتیجه رابطه متقابل فرد با موقعیت یا وضعیتی است که در آن قرار می‌گیرد. در واقع انگیزش عبارتست از نیروهایی که موجب هدایت رفتار در جهت ارضای برخی از نیازها می‌گردد. انگیزش چگونگی تقویت، هدایت و استمرار رفتار را نشان می‌دهد (می و همکاران، ۲۰۲۰). برخی از نظریه‌های انگیزش، منشاء رفتارهای انسان را درونی فرض می‌کنند و نقش عوامل محیطی را در ایجاد انگیزش نادیده گرفته‌اند. از سوی دیگر تعدادی از نظریه‌ها نیز تأثیر عوامل محیطی را در ایجاد انگیزش مورد توجه قرار داده‌اند. اما خواه عوامل درونی، خواه عوامل محیطی و یا ترکیبی از آن‌ها هم اگر منشاء بروز انگیزش در افراد باشند، غایت رفتارهایی که از انسان سر می‌زند به منظور ارضای نیاز است (آگهی و خالدی، ۱۳۹۸). پژوهشگران اعتقاد دارند انگیزش، فرآیندی روانشناختی است که هدف و جهت رفتار را نشان می‌دهد. در واقع انگیزش را تمایل و آمادگی برای رفتار کردن به طریق هدفدار برای دستیابی به نیازهای ارضاء نشده‌ی معینی می‌دانند (سانچز کانیزار، ۲۰۱۹). در تعریفی دیگر انگیزش یک سائقه درونی برای ارضای نیازهای ارضاء نشده تعریف شده است، همچنین انگیزش اراده و خواست برای نیل به موفقیت است. به طور کلی انگیزش به مجموعه نیروهای پیچیده، سائقه‌ها، نیازها، شرایط تنش‌زا با ساخت و کارهای دیگری اطلاق می‌شود که به آغاز فعالیت فردی برای تحقق اهداف و تداوم آن منجر می‌شود. در نتیجه مراد از انگیزش عبارت از نیروی درونی است که افراد را برای تحقق اهداف شخصی و سازمانی بر می‌انگیزد. عملکرد افراد تابعی از انگیزش، توانایی و محیط است (قاسم زاده، ۱۳۹۹)، در مطالعات مختلف به بررسی موضوع انگیزه و ارتباط ابعاد آن با سایر متغیرهای مهم در زمینه تحصیل دانش‌آموزان مانند: عملکرد تحصیلی، مهارت مطالعه، شبکه‌های اجتماعی و غیره پرداخته شده است. بنابراین ایجاد فرصت‌های مناسب مهارت افزایی و استفاده درست از شبکه‌های اجتماعی و مجازی توسط فراگیران و ایجاد سیستم مشاوره تحصیلی در مدارس می‌تواند نگرش دانش‌آموزان را نسبت به آینده تحصیلی خود مثبت‌تر نموده و انگیزه را در آنها افزایش دهد (عباس زاده، ۱۳۹۴). مطالعات نشان می‌دهد که نگرش تحصیلی یکی از سازه‌های کلیدی در فرآیند

تحصیلی است که می‌تواند در رضایت تحصیلی، عملکرد تحصیلی و انگیزش تحصیلی دانش‌آموزان نقش مؤثری ایفا کند (مومنی مهمویی و صفدری، ۱۳۹۵؛ ژو و همکاران، ۲۰۲۲؛ رویز-جیمز و همکاران، ۲۰۲۲). نگرش، مجموعه‌ای از باورهای رشدیافته در مورد موضوعی خاص، در یک دوره زمانی مشخص و در یک موقعیت فرهنگی اجتماعی است که ضرورتاً تعیین‌گر رفتار نیست (کارشکی و همکاران، ۱۳۹۳)؛ اما می‌تواند تأثیر بسزایی بر رفتار داشته باشد و به شکل‌گیری اعمال و رفتارهای منفی و مثبت از جانب فرد منجر شود (ورما، ۲۰۱۷). موضوع نگرش می‌تواند شامل هر شیء یا شخص قابل تشخیص در ذهن فرد باشد. نگرش‌ها در برگیرنده پاسخ‌های شناختی و رفتاری و عاطفی هستند و بر خلاف نظریه‌های پیشین، این سه پاسخ ضرورتاً از یکدیگر تفکیک‌ناپذیر بوده و لزوماً به عنوان عامل‌های مستقل از هم شناخته نشده‌اند (بامری، ۱۳۹۸). پاسخ‌های شناختی، باور، دانش و برداشتی است که فرد درباره موضوع، شخص و یا شیء خاص دارد. پاسخ‌های عاطفی، به هیجان‌ها و احساساتی اطلاق می‌شود که فرد در مواجهه با موضوع یا مسأله‌ای که دانش شناختی خاصی نسبت بدان دارد، از خود بروز می‌دهد. در نهایت، پاسخ رفتاری به آمادگی فرد برای عمل در جهت موضوع نگرشی اشاره دارد؛ به گونه‌ای که چنانچه پیرامون مسأله‌ای خاص، نگرش و احساس مطلوبی داشته باشد، همواره در جهت بهبود بخشیدن و رشد آن قدم بر می‌دارد؛ اما چنانچه نگرش نامطلوبی پیرامون مسأله‌ای داشته باشند، درصدد تخریب و آسیب زدن بدان خواهند بود (ژو و همکاران، ۲۰۲۲). از جمله موضوع‌های نگرشی مهم، نگرش به تحصیل و آموزش است که عوامل مختلفی، چون: شغل پدر، وضعیت تحصیلی والدین، انگیزش دانش‌آموزان، خوداثربخشی تحصیلی و نگرش‌شان به علم و تحصیل، ادراکات دانش‌آموزان، کلاس درس، روابط معلم-شاگردی و کاهش و نقصان انگیزش و نگرش دانش‌آموزان در کلاس‌های درس و محیط‌های آموزشی در ایجاد نگرش مثبت و سازنده در فراگیران نسبت به هر یک از موضوع‌های یادگیری اشاره کردند و اینکه محیط‌های کلاس، درس و مدرسه بر پیشرفت و نگرش دانش‌آموزان تأثیر بسزایی دارند، به گونه‌ای که تفاوت عملکرد دو گروه از دانش‌آموزان با عملکرد تحصیلی بالا و پایین به نوعی به تفاوت ادراکشان از محیط یادگیری مربوط است که به جهت‌دهی معنی‌دار به یادگیری منجر می‌شود (گوتیرز و همکاران، ۲۰۱۰).

رقم بزنند. در این راستا نقش نگرش های تحصیلی و هیجانات تحصیلی نیز به خوبی بر سازه های تحصیلی از جمله رضایا، انگیزه و عملکرد تحصیلی مشخص است، چرا که دانش آموزان با روحیه نگرش مثبت به تحصیل و منابع درسی و هیجانات تحصیلی بالا بهتر می توانند در فعالیت های تحصیلی حضور فعال داشته باشند. با درک این مسئله، یکی از مسائل پیش روی نظام های آموزشی این می باشد که این شاخصه ها را در دانش آموزان توسعه و کنترل دهند. در کنار این مسئله از آنجایی که در سال های اخیر رشد کمی و کیفی نظام آموزش و پرورش از گسترش روز افزونی برخوردار بوده است، عملکرد تحصیلی، رضایت تحصیلی و انگیزش تحصیلی به عنوان مهم ترین شاخص توفیق فعالیت های علمی و آموزشی و موضوع با اهمیتی برای سیاستگذاران نظام آموزش و پرورش محسوب می شود، سازه های مذکور از جمله شاخص های مهم در ارزشیابی نظام های آموزشی است و سطوح بالای آن می تواند پیش بینی کننده آینده روشن برای فرد و جامعه باشد و تمام کوشش ها و سرمایه گذاری های هر نظامی، تحقق این هدف می باشد. با توجه به مسائل مطرح شده در این پژوهش سعی به پاسخگویی این سؤال دارد که آیا نگرش دانش آموزان نسبت درس مطالعات چگونه است و تأثیر این نگرش بر رضایت تحصیلی، عملکرد تحصیلی و انگیزش تحصیلی با نقش میانجی هیجان تحصیلی چه می باشد؟

روش

الف) طرح پژوهش و شرکت کنندگان: روش پژوهش از نظر هدف کاربردی و از نظر نحوه گردآوری داده های پژوهش توصیفی از نوع همبستگی بود، جامعه آماری پژوهش شامل کلیه دانش آموزان دبیرستانی شهرستان کربلاء به تعداد ۸۸۵ نفر می باشد. برای انتخاب نمونه از روش نمونه گیری تصادفی خوشه ای تک مرحله ای استفاده شده است. در این راستا تعداد ۱۰ دبیرستان در شهر کربلاء به ۱۰ خوشه تقسیم شدند و بر اساس تعداد نمونه مورد تعداد ۳ مدرسه به صورت تصادفی پرسشنامه توزیع شد. از آنجایی که در تحقیق حاضر جامعه آماری مشخص و محدود می باشد، لذا برای تعیین حجم نمونه، از فرمول "کوکران" برای جامعه محدود انتخاب شد و در تمامی دانش آموزان سه دبیرستان استفاده شد، بر اساس فرمول کوکران تعداد ۲۸۱ نفر به عنوان حداقل نمونه مورد تأیید قرار گرفت، با توجه به احتمال عدم برگشت و یا ناقص بودن برخی از پرسشنامه

مطالعات نشان می دهد که هیجان های تحصیلی می تواند در سازه های تحصیلی همچون رضایت، انگیزه و عملکرد تحصیلی دانش آموزان مؤثر باشد (ریحانی و همکاران، ۱۳۹۵؛ ربانی و همکاران، ۱۳۹۶؛ حیات و همکاران، ۱۳۹۶؛ وو و همکاران، ۲۰۲۳)، هیجان های تحصیلی پدیده ای اصلی در کارکردهای فرایند آموزش است و نقش بسزایی در همسویی و انطباق دانش آموزان دارد (نسو و الزورث، ۲۰۱۹). در سطح بین فردی، هیجان های تحصیلی به دانش آموزان کمک می کنند تا از حالت های درونی و مقصودهای رفتاری هم کلاسی های خود آگاه شود (زارع، ۱۳۹۳)؛ تبادل چنین اطلاعاتی بین دانش آموزان برای روابط در محیط کلاس درس ضروری است و تعیین کننده مهمی در بهکامی روانشناختی و اجتماعی می باشد (امینی، ۱۳۹۶). هیجان های پیشرفت به طور مستقیم با فعالیت های پیشرفت یا پیامدهای پیشرفت تحصیلی گره خورده اند. این هیجان ها موقعیت های گوناگون حضور در کلاس درس، امتحان و زمان مطالعه را شامل می شوند. لذت ناشی از یادگیری، خستگی ناشی از آموزش های کلاسی و ناکامی ها و عصبانیت های ناشی از تکالیف دشوار نمونه هایی از هیجان های پیشرفت هستند (شفیعی، ۱۳۹۹). علاوه بر این، هیجان های تحصیلی دارای کارکردهای درون فردی، مثل یافتن بیش در مورد ارزشهای تحصیلی می باشد که عامل انگیزشی مهمی در تصمیم گیری تحصیلی است (بچارا و همکاران، ۲۰۱۴). البته هیجان های تحصیلی علاوه بر کارکردهای سازگارانه دانش آموزان، آثار آسیب زا نیز دارند که عمدتاً ناشی از ظهور در زمان نامناسب یا شدت نامناسب آنهاست (شیور و میکالینسر، ۲۰۰۷). بنابراین هیجان های تحصیلی موفق، نقش اساسی در زندگی تحصیلی دانش آموزان ایفا می کند (یانگ، ۲۰۲۳). کارکردهای متعدد روانی، شناختی، فیزیولوژیکی و رفتاری به موفقیت دانش آموزان در هیجان های پیشرفت وابسته است. و همچنین کارکردهای مؤثر هیجان های پیشرفت، تأثیر ارزیابی ها و واکنش های ذهنی دانش آموزان را در برخورد با حوادث استرس زا مدرسه تعدیل کرده و منجر به واکنشهای شناختی، انگیزشی و رفتاری مناسب و مورد نیاز در چنین شرایطی می شود (گروس، ۲۰۱۳).

همانطور که بیان شد دانش آموزان به عنوان نیروهای اصلی و پویا در راستای پیشرفت جامعه هر جامعه ای معرفی می شوند، که با توجه به پیامدهای و اثرات رشد هم برای جامعه و افراد می تواند پیامدهای با ارزش و مهمی را

تعداد ۳۲۰ پرسشنامه توزیع شد، که در نهایت تعداد ۳۰۲ پرسشنامه کامل برگشت و مورد تحلیل قرار گرفت. ابزار گردآوری داده های پژوهش پرسشنامه استاندارد به شرح زیر بود.

(ب) ابزار

پرسشنامه نگرش به درس: پرسشنامه نگرش به درس توسط عسگری (۱۳۸۹) طراحی و اعتباریابی شده است، این پرسشنامه شامل ۲۰ گویه بسته پاسخ بر اساس طیف پنج درجه ای لیکرت می باشد پرسشنامه سه بعد لذت از مطالعه، علاقه به یادگیری، ارضاء حس کنجکاوی را مورد سنجش قرار می دهد، پرسشنامه توسط معرفی (۱۳۹۴) اعتباریابی شده است. در پژوهش مذکور پایایی پرسشنامه ۰/۸۶ بر اساس ضریب آلفای کرونباخ گزارش شده است، در پژوهش حاضر روایی محتوایی و صوری آن با نظر متخصصان و استادان علوم تربیتی و مدیریت مورد تأیید قرار گرفت. نتایج تحلیل عاملی پرسشنامه نگرش به درس، سه مولفه مورد نظر را بدست آورد که در آن ۵۸٪ در صد واریانس سؤالات استخراج شده بود. آزمون $KMO = 0.624$ و بارتلت ($P < 0.000$) نشان داد که حجم نمونه کافی است و این عوامل در جامعه آماری وجود دارد. نتایج بارهای عاملی بالاتر از ۰/۳ با چرخش متعامد، سه مولفه مورد نظر را بدست آورد. پایایی پرسشنامه بر اساس ضریب کرونباخ ۰/۸۲ به دست آمد.

پرسشنامه هیجانات تحصیلی: پرسشنامه هیجانات تحصیلی توسط پکران و همکارانش (۲۰۰۲) طراحی شده است. این پرسشنامه مشتمل بر ۷۵ گویه می باشد که با طیف پنج درجه ای لیکرت هیجانات تحصیلی را می سنجد. پرسشنامه حاوی سه گویه (هیجانات مربوط به امتحان، هیجانات مربوط به کلاس، هیجانات مربوط به یادگیری) می باشد. این پرسشنامه در پژوهش نیکدل و همکارانش (۱۳۹۲) اعتباریابی شده است. در این پژوهش مشخص شد ضریب آلفای کرونباخ پرسشنامه پژوهش ۰/۸۸ گزارش شده است. در پژوهش حاضر روایی محتوایی و صوری آن با نظر متخصصان و استادان علوم تربیتی و مدیریت مورد تأیید قرار گرفت. نتایج تحلیل عاملی پرسشنامه هیجانات تحصیلی، سه مولفه مورد نظر را بدست آورد که در آن ۷۳٪ در صد واریانس سؤالات استخراج شده بود. آزمون $KMO = 0.860$ و بارتلت ($P < 0.000$) نشان داد که حجم نمونه کافی است و این عوامل در جامعه آماری وجود دارد. نتایج بارهای عاملی بالاتر از ۰/۳ با چرخش متعامد، سه

مولفه مورد نظر را بدست آورد. پایایی پرسشنامه بر اساس ضریب کرونباخ ۰/۹۱ به دست آمد.

پرسشنامه رضایت از تحصیل: پرسشنامه رضایت از تحصیل توسط احمدی (۱۳۸۸) طراحی و اعتباریابی شده است. این پرسشنامه شامل ۳۰ گویه است که بر اساس طیف پنج درجه ای لیکرت طراحی شده است. پرسشنامه رضایت از تحصیل دارای ۴ خرده مقیاس رضایت از مدرسه، رضایت از رشته تحصیلی، نگرش به تحصیل و رضایت از رفتار معلمان می باشد. این پرسشنامه توسط شیخ الاسلامی و احمدی (۱۳۹۰) اعتباریابی شده است، در پژوهش مذکور پایایی پرسشنامه بر اساس ضریب آلفای کرونباخ ۰/۷۳ گزار شده است. در پژوهش حاضر روایی محتوایی و صوری آن با نظر متخصصان و استادان علوم تربیتی و مدیریت مورد تأیید قرار گرفت. نتایج تحلیل عاملی پرسشنامه رضایت از تحصیل، چهار مولفه مورد نظر را بدست آورد که در آن ۶۴٪ در صد واریانس سؤالات استخراج شده بود. آزمون $KMO = 0.725$ و بارتلت ($P < 0.000$) نشان داد که حجم نمونه کافی است و این عوامل در جامعه آماری وجود دارد. نتایج بارهای عاملی بالاتر از ۰/۳ با چرخش متعامد، چهار مولفه مورد نظر را بدست آورد. پایایی پرسشنامه بر اساس ضریب کرونباخ ۰/۸۸ به دست آمد.

پرسشنامه عملکرد تحصیلی: این پرسشنامه اقتباسی از پژوهش های فام و تیلور (۱۹۹۹) در حوزه ی عملکرد تحصیلی است که برای جامعه ی، ایران اعتباریابی شده است. آزمون عملکرد تحصیلی قادر است با ۴۸ سؤال، ۵ حوزه مربوط به عملکرد تحصیلی به شرح ذیل را اندازه گیری نماید: عامل خودکارآمدی، تأثیرات هیجانی، برنامه ریزی، کنترل پیامد و انگیزش. به هر یک از این عامل ها نمره ای اختصاص یافته است که به ترتیب ۵ و ۴ و ۳ و ۲ و ۱ می باشد. این پرسشنامه در پژوهش قرمزی (۱۳۹۳) اعتباریابی شده است. در پژوهش حاضر روایی محتوایی و صوری آن با نظر متخصصان و استادان علوم تربیتی و مدیریت مورد تأیید قرار گرفت. نتایج تحلیل عاملی پرسشنامه عملکرد تحصیلی، پنج مولفه مورد نظر را بدست آورد که در آن ۶۳٪ در صد واریانس سؤالات استخراج شده بود. آزمون $KMO = 0.709$ و بارتلت ($P < 0.000$) نشان داد که حجم نمونه کافی است و این عوامل در جامعه آماری وجود دارد. نتایج بارهای عاملی بالاتر از ۰/۳ با چرخش متعامد، پنج مولفه مورد نظر را بدست آورد. پایایی پرسشنامه بر اساس ضریب کرونباخ ۰/۸۹ به دست آمد.

گردید. برای تعیین میزان همبستگی بین متغیرهای پژوهش بر اساس نرمال بودن داده‌های از آزمون ضریب همبستگی پیرسون استفاده شد. همچنین برای تعیین میزان توان تبیین و تأثیر نگرش تحصیلی بر عملکرد تحصیلی، انگیزش تحصیلی و رضایت تحصیلی با نقش میانجی هیجان‌های تحصیلی از تحلیل مسیر بر اساس نرم افزار آماری Lisrel استفاده گردید.

یافته‌ها

در جدول ۱ شاخص‌های توصیفی متغیرها شامل میانگین، انحراف استاندارد، چولگی و کشیدگی ارائه شده‌اند. کلاین (۲۰۱۱) پیشنهاد می‌کند که در مدل‌یابی علی، توزیع متغیرها باید نرمال باشد. او پیشنهاد می‌کند که قدر مطلق چولگی و کشیدگی متغیرها به ترتیب نباید از ۳ و ۱۰ بیشتر باشد. با توجه به جدول ۱ قدر مطلق چولگی و کشیدگی تمامی متغیرها کمتر از یک می‌باشد. بنابراین این پیش فرض مدل‌یابی علی یعنی نرمال بودن تک متغیری برقرار است. از پیش‌فرض‌های مدل‌یابی ساختاری معنی‌داری ماتریس همبستگی بین متغیرهای پژوهش می‌باشد (کلاین، ۲۰۱۱). در جدول ۲ ماتریس همبستگی متغیرهای پژوهش ارائه شده‌اند.

نتایج جدول ۲ نشان می‌دهد که بین متغیرهای پژوهش رابطه مثبت و معنی دار وجود دارد. در ادامه به منظور تحلیل باقی سؤال‌های پژوهش از روش تحلیل مسیر بهره گرفته شده، نتایج تحلیل مسیر در نمودارهای ۱ و ۲ ارائه شده است.

پرسشنامه انگیزش تحصیلی: این پرسشنامه فرم اصلاح شده پرسشنامه انگیزش تحصیلی هارتر (۱۹۸۱-۱۹۸۰) می‌باشد که شامل ۳۳ گویه است و بر اساس مقیاس ۵ درجه ای لیکرت نمره گذاری شده است. این ابزار شکل اصلاح شده مقیاس هارتر (۱۹۸۰، ۱۹۸۱) به عنوان یک ابزار سنجش انگیزش تحصیلی است. همان گونه که بیان شد مقیاس اصلی هارتر، انگیزش تحصیلی را با سؤال‌های دوقطبی می‌سنجد که یک قطب آن انگیزش درونی و قطب دیگر انگیزش بیرونی است و پاسخ آزمودنی به موضوع هر سؤال فقط می‌تواند یکی از دلایل بیرونی یا درونی را دربرداشته باشد. پایایی این پرسشنامه توسط ظهیری ناو و رجبی (۱۳۸۸) با آلفای کرونباخ برابر ۰/۹۲ بدست آمده است. در پژوهش حاضر روایی محتوایی و صوری آن با نظر متخصصان و استادان علوم تربیتی و مدیریت مورد تأیید قرار گرفت. نتایج تحلیل عاملی پرسشنامه انگیزه تحصیلی، دو مولفه مورد نظر را بدست آورد که در آن ۶۱٪ در صد واریانس سؤالات استخراج شده بود. آزمون $KMO = 0.692$ و بارتلت ($P < 0.000$) نشان داد که حجم نمونه کافی است و این عوامل در جامعه آماری وجود دارد. نتایج بارهای عاملی بالاتر از ۰/۳ با چرخش متعامد، دو مولفه مورد نظر را بدست آورد. پایایی پرسشنامه بر اساس ضریب کرونباخ ۰/۸۶ به دست آمد.

تجزیه و تحلیل نتایج حاصل از این پژوهش با استفاده از نرم‌افزار آماری SPSS22 و Lisrel در دو سطح توصیفی و استنباطی انجام شد. در سطح آمارتوصیفی از آماره‌هایی نظیر میانگین و انحراف استاندارد استفاده

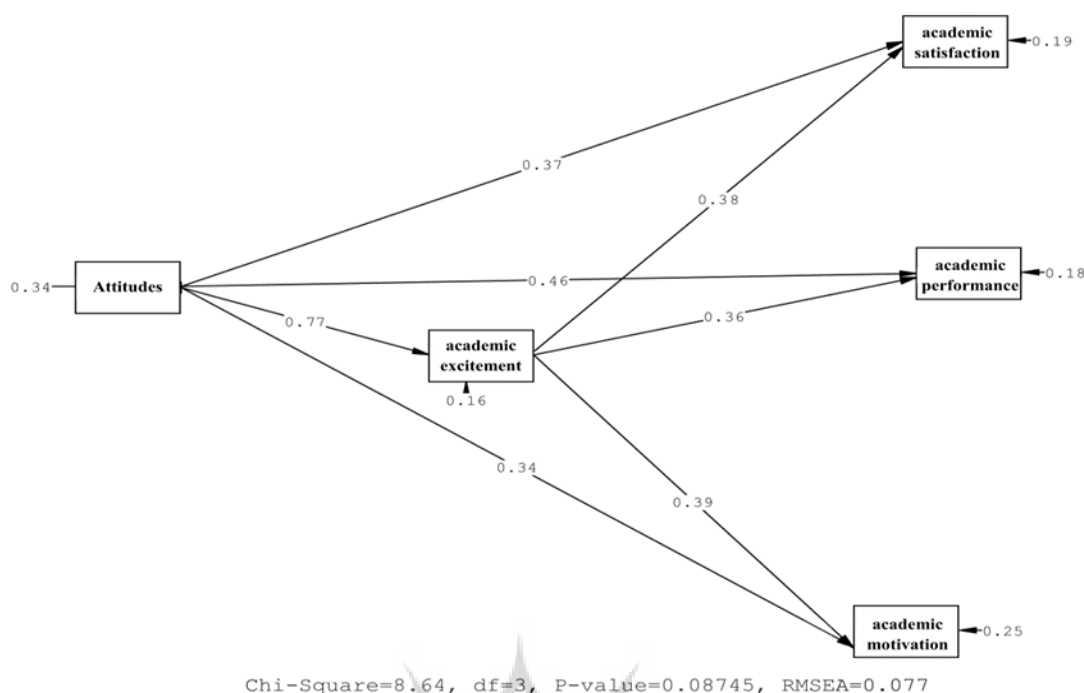
جدول ۱. شاخص‌های توصیفی متغیرهای پژوهش

متغیر	میانگین	انحراف استاندارد	چولگی	کشیدگی
نگرش دانش آموزان	۳/۳۸	۰/۵۸	-۰/۳۲	۰/۶۳
هیجان تحصیلی	۳/۲۵	۰/۶۴	-۰/۱۴	۰/۰۴
رضایت تحصیلی	۳/۳۰	۰/۵۳	-۰/۴۴	۱/۰۵
عملکرد تحصیلی	۳/۲۹	۰/۵۱	-۰/۴۰	۱/۳۵
انگیزش تحصیلی	۳/۳۴	۰/۶۳	-۰/۳۲	۰/۵۹

جدول ۲. ماتریس همبستگی متغیرهای پژوهش

شماره	متغیر	۱	۲	۳	۴	۵
۱	نگرش دانش آموزان	۱				
۲	هیجان تحصیلی	۰/۷۸**	۱			
۳	رضایت تحصیلی	۰/۵۶**	۰/۵۱**	۱		
۴	عملکرد تحصیلی	۰/۵۷**	۰/۴۸**	۰/۴۹**	۱	
۵	انگیزش تحصیلی	۰/۶۰**	۰/۶۲**	۰/۵۱**	۰/۴۷**	۱

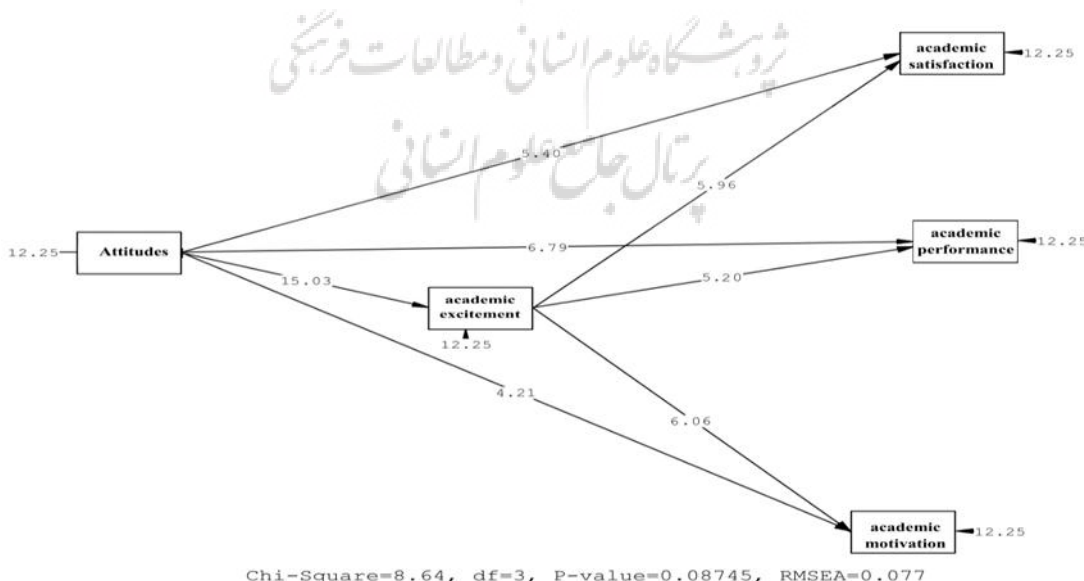
* $p < 0.05$, ** $p < 0.01$

نمودار ۱. نتایج تحلیل مسیر

هیجان های تحصیلی (۰/۲۹) با آماره تی ۳/۳۴ در سطح ۰/۰۱ مثبت و معنی دار است. تأثیر نگرش به درس مطالعات بر عملکرد تحصیلی با نقش میانجی هیجان های تحصیلی (۰/۲۷) با آماره تی ۲/۷۱ در سطح ۰/۰۱ مثبت و معنی دار است. تأثیر نگرش به درس مطالعات بر انگیزش تحصیلی با نقش میانجی هیجان های تحصیلی (۰/۳۰) با آماره تی ۳/۵۱ در سطح ۰/۰۱ مثبت و معنی دار است.

با توجه به نمودار ۱، تأثیر نگرش به درس مطالعات بر رضایت تحصیلی (۰/۳۷) با آماره تی ۵۰/۴۰ در سطح ۰/۰۱ مثبت و معنی دار است. تأثیر نگرش به درس مطالعات بر عملکرد تحصیلی (۰/۴۶) با آماره تی ۶/۷۹ در سطح ۰/۰۱ مثبت و معنی دار است. تأثیر نگرش به درس مطالعات بر انگیزش تحصیلی (۰/۳۴) با آماره تی ۴/۲۱ در سطح ۰/۰۱ مثبت و معنی دار است. تأثیر نگرش به درس مطالعات بر رضایت تحصیلی با نقش میانجی

نمودار ۲. الگو آزمون شده پژوهش در حالت معنی داری

جدول ۳. شاخص‌های نیکویی برازش الگوی آزمون شده پژوهش

شاخص	X2/df	RMSEA	P
مقدار بدست آمده	۲/۸۸	۰/۰۷	۰/۰۸
حد قابل پذیرش	کمتر از ۳	کمتر از ۰/۰۸	بزرگتر از ۰/۰۵

در جدول ۳، مقادیر به دست آمده در پژوهش حاضر و حد قابل پذیرش هر یک از شاخص‌های برازش گزارش شده‌اند. با توجه به این جدول تمامی شاخص‌های برازش در حد مطلوبی قرار دارند و می‌توان نتیجه گرفت که مدل آزمون شده برازش مناسبی با داده‌های گردآوری شده دارد.

خلاصه نتایج بررسی سؤال‌های پژوهش در مدل آزمون شده در جدول ۴ ارائه شده است.

جدول ۴. مسیرهای آزمون شده در تحلیل مسیر

متغیرها	اثرات مستقیم	اثرات غیر مستقیم	اثرات کل
بر روی رضایت تحصیلی			
نگرش به درس	۰/۳۷ ^{***}	۰/۲۹ ^{***}	۰/۶۶ ^{***}
هیجان تحصیلی	۰/۳۸ ^{***}	-	-
بر روی عملکرد تحصیلی			
نگرش به درس	۰/۴۶ ^{***}	۰/۲۷ ^{***}	۰/۷۳ ^{***}
هیجان تحصیلی	۰/۳۶ ^{***}	-	-
بر روی انگیزش تحصیلی			
نگرش به درس	۰/۳۴ ^{***}	۰/۳۰ ^{***}	۰/۶۴ ^{***}
هیجان تحصیلی	۰/۳۹ ^{***}	-	-

^{***}p < ۰/۰۵ ^{**}p < ۰/۰۱

بحث و نتیجه‌گیری

انگیزه و رضایت و عملکرد تحصیلی باعث برانگیخته شدن علاقه و تمایل بیشتر به جستجو و کنجکاوی، کشف ایده‌های نوین و گسترش باور و اندیشه و عمل می‌گردد. عوامل فردی و محیطی می‌تواند متغیرهای مذکور را تحت تأثیر قرار دهد که در این پژوهش مورد نگرش تحصیلی و هیجان تحصیلی مورد بررسی قرار گرفت، تجزیه و تحلیل یافته‌های پژوهش نشان داد که تأثیر نگرش به درس مطالعات بر رضایت تحصیلی مثبت و معنی دار است. در مطالعه سوختانلو و بندری (۱۳۹۶) مشخص شد که نگرش دانشجویان به رشته تحصیلی بر رضایت تحصیلی آنها تأثیر مثبت و معنی داری دارد. گریس و همکاران (۲۰۱۲) دریافتند که نگرش فراگیران به برنامه‌های آموزشی بر رضایت آنان بسیار مهم است، این نتایج می‌تواند همسو با یافته‌های پژوهش حاضر باشد، چرا که به نتایج مشابهی دست یافتند، در تبیین نتایج به دست آمده می‌توان بیان کرد نگرش‌های دانش آموزان نسبت به مواد درسی، محیط آموزشی و شیوه تدریس و یادگیری در صورتی که مثبت باشد می‌تواند رضایت دانش آموزان را نسبت تحصیل برانگیزاند، نگرش شامل سه مولفه عاطفی، شناختی و رفتاری است، در بعد

شناختی داشتن باورها و عقاید آگاهانه، در بعد عاطفی ارزش‌ها و جهت‌گیری‌های عاطفی و زمینه‌های هیجانی و احساسی دانش آموزان نسبت به درس و در بعد رفتاری کنش‌ها و جهت‌گیری برای انجام دادن یک رفتار ویژه را دربر می‌گیرد که رضایت از تحصیل را در دانش آموزان ایجاد می‌کند، در نتیجه دانش آموزانی که دارای نگرش مثبت به تحصیل هستند از ویژگی‌هایی مانند انضباط، تلاش، پشتکار، احساس مسئولیت و وظیفه‌شناسی برخوردارند. این ویژگی‌ها موجب می‌شود که یادگیرندگان با پشتکار و مسئولیت‌پذیری بیشتری به تحصیل خود ادامه داده و در نتیجه به موفقیت و پیشرفت بالاتری برسند، دانش آموزانی که از ویژگی تعهد بالا برخوردار هستند، با رضایت وافر به فعالیت درسی خود پرداخته و آن را به عنوان موقعیتی مهم و جالب در زندگی ارزیابی نموده و با رضایت به تحصیل می‌پردازند

همچنین نتایج نشان داد که تأثیر نگرش به درس مطالعات بر عملکرد تحصیلی مثبت و معنی دار است. نتایج پژوهش تاروردی‌زاده و همکاران (۱۳۹۹) حاکی از پیش‌بینی مثبت و معنی دار پیشرفت تحصیلی دانشجویان براساس نگرش به تحصیل بود. در مطالعه رویز-جیمز و همکاران (۲۰۲۲)

مشخص شد که نگرش تحصیلی دانش آموزان کلید درک بهبود نتایج تحصیلی آنها در یک محیط کلاس درس معکوس می باشد، ذوالقرنین (۲۰۱۹) دریافت که باورها و نگرش دانش آموزان نسبت به ریاضیات بر روند یادگیری آنها مؤثر می باشد. این نتایج همسو با یافته های پژوهش حاضر می باشد، چرا که به نتایج مشابه ای دست یافتند، در تبیین نتایج به دست آمده می توان بیان داشت که نگرش دانش آموزان نسبت به تحصیل و دروس مختلف و هم چنین سایر عوامل دست اندرکار آموزشی در تعیین میزان علاقه و رغبت آنها برای توجه به آموزش هایی که در مدرسه داده می شود، اهمیت دادن به موضوعات مختلف درسی و تلاش و پشتکار در انجام دادن تکالیف یادگیری تأثیر به سزایی دارد. در حقیقت نگرش دانش آموز نسبت به درس مطالعات اجتماعی بخشی از واریانس عملکرد تحصیلی وی را در همان درس تشکیل می دهد. در نتیجه دانش و مهارت کلی در تحصیل در کنار نگرش مثبت به درس برای موفقیت و عملکرد تحصیلی لازم و ضروری می باشند. با توجه به این که بالا بردن عملکرد تحصیلی دانش آموزان یکی از اهداف مهم آموزش و پرورش است، سرمایه گذاری در این زمینه، جزء وظایف ضروری مسئولین امر تلقی می شود، چنانکه عدم توجه به این مساله، نتایج نامطلوبی را برای دست اندرکاران آموزش و پرورش و دانش آموزان در پی خواهد داشت و نوعی اتلاف در آموزش به حساب می آید. زیرا دانش آموزی که عملکرد تحصیلی پایین (افت تحصیلی) دارد به هدف های تعلیم و تربیت آن دوره تحصیلی دست نیافته است و آن چه نگران کننده تر می باشد این موضوع است که بسیاری از دانش آموزان توانایی بالقوه برای موفقیت و پیشرفت عملکردی بهتر را دارند، ولی دچار افت و شکست می شوند.

از دیگر نتایج پژوهش مشخص شد که تأثیر نگرش به درس مطالعات بر انگیزش تحصیلی مثبت و معنی دار است. مطالعه مومنی مهموئی و صفدری (۱۳۹۵) حاکی از رابطه مثبت و معنی دار نگرش تحصیلی و انگیزش پیشرفت تحصیلی بود. کاراباتک و همکاران (۲۰۲۳) دریافتند روابط نگرش به یادگیری تدریس انگیزشی مثبت و معنی دار می باشد، این نتایج می تواند همسو با یافته های پژوهش حاضر باشد چرا که به نتایج مشابه ای دست یافتند، در تبیین نتایج به دست آمده می توان بیان کرد که نگرش مثبت دانش آموزان به درس مطالعات موجب یادگیری بهتر درش شده و تداوم علاقمندی به مطالعه درس را افزایش می دهد، نگرش به درس علاقه،

احساس و عاطفه دانش آموزان را به یادگیری در آن درس افزایش می دهد و بر جهت گیری های دانش آموزان را در فعالیت های یادگیری تأثیر عمده ای خواهد داشت. نگرش به درس مطالعات سازه ای مشتمل بر چند بعد شامل لذت بردن از درگیر شده در مباحث اجتماعی چه در تجارب تحصیلی و چه در زندگی روزمره و باورهای دانش آموزان درباره ارزش و اهمیت درس مطالعات و میزان شوق برای مواجهه با موقعیت های است که مستلزم به کار گیری توانایی های فکری در مسائل اجتماعی هستند که می تواند انگیزش تحصیلی دانش آموزان را تحت تأثیر قرار دهد، در این راستا می توان شاهد بود که دانش آموزان شرکت در فعالیت های کلاسی را به خاطر لذت بردن آن دوست داشته باشد، حل تکالیف درسی مرتبط اجتماعی را به خاطر لذت و هیجان چالش حل مسئله و انجام یک فعالیت کلاسی را به خاطر هیجان آن پیگیری کنند.

همچنین نتایج نشان داد که تأثیر نگرش به درس مطالعات بر رضایت تحصیلی با نقش میانجی هیجان های تحصیلی مثبت و معنی دار است. نتایج پژوهش ریحانی و همکاران (۱۳۹۵) نشان داد که رابطه شناخت اجتماعی و رضایت از تحصیل با نقش واسطه ای هیجانات پیشرفت مثبت و معنی دار می باشد. نتایج پژوهش سوختانلو و بندری (۱۳۹۶) حاکی از معنی داری نقش واسطه ای انگیزه تحصیلی در تأثیرگذاری نگرش دانشجویان بر رضایت تحصیلی بود. وو و همکاران (۲۰۲۳) دریافتند که تأثیر تعامل در گروه های تحصیلی بر رضایت در یادگیری آنلاین با نقش واسطه ای هیجانات تحصیلی مثبت و معنی دار می باشد. این نتایج می تواند همسو با یافته های پژوهش حاضر باشد چرا که به نتایج مشابه ای دست یافتند، در تبیین نتایج دست آمده می توان بیان کرد دانش آموزان بسیاری از هیجان ها را در ضمن درس، در حال مطالعه، و شرکت در آزمون ها یا امتحان ها تجربه می کنند. این هیجان ها می توانند مثبت یا منفی و از درجه شدت متفاوتی برخوردار باشند. برخی از هیجان ها ناهمخوان و برخی همخوان هستند، بین هیجان های ناهمخوان با هدف، که جلوی دستیابی به اهداف شخصی را می گیرند و هیجان های همخوان با هدف، که دستیابی به اهداف شخصی را تسهیل می کنند تفاوت وجود دارد، در صورتی که هیجان های همخوان با هدف، مثبت در فرایندهای تحصیلی شکل بگیرد می توان انتظار رضایت از تحصیل را داشت. بر اساس نتایج زمانی که دانش آموزان نگرش مثبت به تحصیل داشته باشند، هیجان های مثبت همچون لذت،

امیدواری و غرور در آنها رشد می کند، که اثر آن در یادگیری فعال، خودتنظیمی یادگیری و رضایت از تحصیل است، که لذت، امیدواری و افتخار تحصیلی را برای دانش آموزان فراهم می آورد. با افزوده شدن میزان هیجان ها، رضایت از تحصیل نیز در شخص بهبود می یابد. رضایت در کنار دستاوردها و پیشرفت های به دست آمده جو دوستانه و حمایتی را برای دانش آموزان فراهم می کند که افزایش تلاش فرد و رضایت بیشتر وی را در پی خواهد داشت.

همچنین نتایج نشان داد که تأثیر نگرش به درس مطالعات بر عملکرد تحصیلی با نقش میانجی هیجان های تحصیلی مثبت و معنی دار است. در مطالعه حسینی (۱۳۹۹) گزارش شد که نقش واسطه ای هیجانات تحصیلی در رابطه حمایت تحصیلی با عملکرد تحصیلی دانش آموزان مثبت و معنی دار می باشد. حیات و همکارانش (۱۳۹۶) دریافتند رابطه هیجان های تحصیلی با عملکرد تحصیلی مثبت و معنی دار می باشد. پکران و همکاران (۲۰۰۹) نشان دادند که بین هیجان های تحصیلی و عملکرد تحصیلی دانش آموزان رابطه مثبت و معنی داری وجود دارد، این نتایج می تواند همسو با یافته های پژوهش حاضر باشد چرا که به نتایج مشابه ای دست یافتند، در راستای نتایج به دست آمده می توان بیان کرد که نگرش های مثبت در دانش آموزان به درس زمینه رشد هیجان های مثبت از قبیل شادی، نشاط، لذت، خشنودی، امید و غرور را ایجاد می کند که باعث تسهیل یادگیری، بالا بردن انگیزه و بهبود عملکرد می شود، هیجان های تحصیلی از جمله ابعاد شخصیتی دانش آموزان هستند که در سراسر فرایند یادگیری حضور دارند و بر عملکرد تحصیلی دانش آموزان تأثیر می گذارد، هیجان های تحصیلی به طور غیر مستقیم و با تأثیر پذیری از نگرش تحصیلی با فعالیت های تحصیلی یا نتایج تحصیلی گره خورده اند، که ممکن است یادگیری و عملکرد را از طریق فرآیندهای حافظه مانند بازبایی و ذخیره اطلاعات، انگیزش، راهبردهای یادگیری و منابع شناختی را تحت تأثیر قرار داده و به دنبال آن موجب افزایش یادگیری و عملکرد تحصیلی شوند.

در آخر نتایج نشان داد که تأثیر نگرش به درس مطالعات بر انگیزش تحصیلی با نقش میانجی هیجان های تحصیلی مثبت و معنی دار است. در مطالعه ربانی و همکاران (۱۳۹۶) رابطه بافت اجتماعی کلاس با درگیری تحصیلی با واسطه ای هیجان های تحصیلی مثبت و معنی دار گزارش شد. نتایج پژوهش دهقان (۱۴۰۲) حاکی از تأثیر گذاری هیجان های تحصیلی

بر انگیزش تحصیلی بود، این نتایج می تواند همسو با یافته های پژوهش حاضر باشد چرا که به نتایج مشابه ای دست یافتند، در تبیین نتایج به دست آمده می توان بیان کرد که نگرش مثبت در درس مطالعات این باور را در دانش آموزان ایجاد می کند که مواد یادگیری و فعالیت های کلاسی ارزشمند هستند و می توانند بر آنها کنترل داشته باشند، چنین دانش آموزی از کلاس لذت می برد و دچار خستگی و اضطراب نمی شود و با امید و هیجان مثبت در فعالیت های کلاسی شرکت می کند، هیجان های وابسته به فعالیت های مرتبط با تحصیل خستگی ناشی از آموزش های کلاسی و ناکامی ها و عصبانیت ها ناشی از تکالیف درس مطالعات را کاهش می دهد که مکانیسم های انگیزشی دانش آموزان را فعال می کند، در نتیجه نگرش با تأثیر هیجان های تحصیلی و در ادامه تأثیر انگیزش تحصیلی دانش آموزان سبب افزایش احساس تسلط بر امور تحصیلی و در نتیجه افزایش قابل توجه انگیزه در دانش آموزان می شود. به بیانی دیگر، بعد از دریافت این تأثیر گذاری، در دانش آموزان توانایی ادراک، شناخت و تنظیم هیجان ها ارتقاء می یابد و تعامل آن ها با دیگران مثبت و مؤثر خواهد شد. همچنین در صورت برخورد با عوامل تنش زا و چالش های مختلف تحصیلی، توانایی کنترل و مدیریت هیجان های خود را خواهند داشت. این توانایی ها موجب ایجاد احساس تسلط و افزایش تجربه هیجان های مثبت نظیر غرور و امیدواری خواهد شد که منجر به انگیزش تحصیلی در دانش آموزان می شود.

در راستا نتایج به دست آمده می توان بیان داشت معلمان سر مشق ها و الگوهای بسیار مؤثر و قوی در شکل گیری رفتارها، عادات و نگرش های دانش آموزان محسوب می شوند. بر اساس پیشنهاد می شود که معلمان به دلیل دانش و آگاهی سطح بالایی که دارند، از این نقش بسیار مهم خود آگاه بوده و سعی کنند عادات، رفتارها و نگرش های مطلوبی را نسبت به امور و پدیده های مختلف به ویژه درس و علم آموزی در دانش آموزان ایجاد کنند. همچنین پیشنهاد می گردد آموزش های لازم جهت آگاهی بخشی به معلمان از سوی مدارس جهت تقویت توانش های شناختی به عنوان زمینه ساز و بستر ساز نگرش تحصیلی در دانش آموزان صورت گیرد. همچنین نگرش تحصیلی حتی در دوران بزرگسالی با آموزش قابل تغییر است، در این راستا پیشنهاد می شود از طریق شیوه های متقاعد سازی و ترغیب به کمک معلمان استفاده کرد. از سوی دیگر با توجه به نقش و

جایگاه مهم هیجان‌های تحصیلی پیشنهاد می‌شود که محیط‌های آموزشی به دنبال پرورش هیجان‌های مثبت یعنی امیدواری، لذت از درس و کاهش هیجان‌های منفی یعنی خستگی از کلاس و اضطراب امتحان در دانش‌آموزان باشند. پیشنهاد می‌شود که کیفیت آموزش معلمان بالا رود، چرا که کیفیت مناسب کلاس درس می‌تواند این باور را به دانش‌آموزان القاء کند که فعالیت‌های کلاسی ارزشمند هستند، در نتیجه باعث شکل‌گیری هیجان‌های مثبت می‌شود.

ملاحظات اخلاقی

پیروی از اصول اخلاق پژوهش: این مقاله برگرفته از رساله دکتری نویسنده اول در رشته مدیریت آموزشی در دانشکده ادبیات دانشگاه ارومیه است. به جهت حفظ رعایت اصول اخلاقی در این پژوهش سعی شد تا جمع‌آوری اطلاعات پس از جلب رضایت شرکت‌کنندگان انجام شود. همچنین به شرکت‌کنندگان درباره رازداری در حفظ اطلاعات شخصی و ارائه نتایج بدون قید نام و مشخصات شناسنامه افراد، اطمینان داده شد.

حامی مالی: این پژوهش در قالب رساله دکتری و بدون حمایت مالی می‌باشد.

نقش هر یک از نویسندگان: این مقاله از رساله دکتری نویسنده اول و به راهنمایی نویسنده دوم و سوم استخراج شده است.

تضاد منافع: نویسندگان همچنین اعلام می‌دارند که در نتایج این پژوهش هیچ‌گونه تضاد منافی وجود ندارد.

تشکر و قدردانی: بدین وسیله از استاتید راهنمای این تحقیق و والدینی که در این پژوهش شرکت کردند، تشکر و قدردانی می‌گردد.

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

منابع

احمدی، ساره (۱۳۸۸)، بررسی رابطه هوش عاطفی و راهبردهای یادگیری خودتنظیمی با رضایت از تحصیل و پیشرفت تحصیلی، پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه شیراز.

<https://ganj.irandoc.ac.ir>

اسدی، جمیله (۱۴۰۰)، بررسی تأثیر نرم افزار آموزشی گسترش دنیای دانش بر عملکرد تحصیلی و خودکارآمدی تحصیلی دانش آموزان مدارس متوسطه شهر خنج، پایان نامه کارشناسی ارشد تکنولوژی آموزشی، دانشگاه آزاد اسلامی شیراز.

<https://civilica.com>

امینی، الهام (۱۳۹۶)، بررسی رابطه بین ابعاد خانواده و کیفیت زندگی با هیجانات تحصیلی دانش آموزان متوسطه تحت پوشش کمیته امداد شهر ایوان، پایان نامه کارشناسی ارشد رشته روانشناسی بالینی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد ایلام

آگهی، حسین و خالدی، خوشقدم (۱۳۹۸)، آموزش کارآفرینی، کرمانشاه: نشر دانشگاه رازی.

<https://www.bing.com>

بامری، رضا (۱۳۹۸)، بررسی رابطه عوامل انگیزشی و نگرشی با پیشرفت تحصیلی دانش آموزان مدارس ابتدایی دوره دوم شهرستان دلگان بخش جلگه چاه هاشم، پایان نامه کارشناسی ارشد روانشناسی تربیتی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد بندرعباس.

<https://civilica.com>

تاروردی زاده هاجر، تقی پور، محمد و نظامی وند، سمیرا (۱۳۹۹)، پیش بینی پیشرفت تحصیلی دانشجویان براساس هوش هیجانی، ویژگی های شخصیتی و جمعیت شناختی، نگرش به تحصیل و آینده شغلی با میانجیگری تاب آوری تحصیلی، پژوهشنامه تربیتی، ۱۶(۴): ۱۸۱-۲۲۰.

<https://civilica.com/doc/1631136>

حسینی، سیدفاطمه (۱۳۹۹)، نقش واسطه ای هیجانات تحصیلی در رابطه حمایت تحصیلی با عملکرد تحصیلی دانش آموزان مقطع متوسطه اول شهر مروودشت، پایان نامه کارشناسی ارشد برنامه ریزی درسی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد مروودشت.

<https://ganj.irandoc.ac.ir>

حیات، علی اصغر، اسمی، کرامت و رضایی، ریتا، و نیثی، پریسا (۱۳۹۶)، رابطه هیجان های تحصیلی با عملکرد تحصیلی دانشجویان پزشکی دانشگاه علوم پزشکی شیراز، مجله پژوهش در آموزش علوم پزشکی، ۹(۴): ۲۰-۲۹.

[doi 10.29252/rme.9.4.29](https://doi.org/10.29252/rme.9.4.29)

داداش پور، اصغر (۱۳۹۲)، بررسی میزان آشنایی معلمان با حقوق دانش آموزان و رابطه آن با رضایت از تحصیل در میان دانش آموزان مقطع راهنمایی شهر ارومیه، پایان نامه کارشناسی ارشد برنامه ریزی درسی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد ارومیه.

<https://civilica.com>

دهقان، محمدجواد (۱۴۰۲)، تأثیر هیجانات تحصیلی و انگیزه پیشرفت در دانش آموزان، اولین همایش بین المللی جامعه شناسی، علوم اجتماعی و آموزش و پرورش با رویکرد نگاهی به آینده.

<https://civilica.com/doc/1782174>

ربانی، زینب، طالع پسند، سیاوش، رحیمیان بوگر، اسحاق و محمدی فر، محمدعلی (۱۳۹۶)، رابطه بافت اجتماعی کلاس با درگیری تحصیلی: نقش واسطه ای فرایندهای نظام خود، انگیزش و هیجان های تحصیلی. روانشناسی تحولی: روانشناسان ایرانی، ۱۴(۵۳): ۳۷-۵۱.

<https://ensani.ir>

روحی، قنبر و اسایش، حمید (۱۳۹۱)، وضعیت انگیزه تحصیلی دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی گلستان، مجله ایرانی آموزش در علوم پزشکی، ۱۲(۳): ۱۵۲-۱۶۰.

<http://ijme.mui.ac.ir/article-۱۸۷۲-۱-fa.html>

ریحانی، محمدباقر، کمری، سامان، زارعی، رقیه و نجاتی، وحید (۱۳۹۵)، شناخت اجتماعی و رضایت از تحصیل: نقش واسطه ای هیجانات پیشرفت، شناخت اجتماعی، ۵(۲): ۱۳۴-۱۵۳.

<https://journals.pnu.ac.ir>

زارع، مریم (۱۳۹۳)، نقش ابعاد دلبستگی در راهکارهای انطباقی و غیرانطباقی تنظیم هیجان با واسطه گری ظرفیت شناختی سرکوب افکار ناخواسته، خودکارآمدی اجتماعی و خودافشاسازی، پایان نامه کارشناسی ارشد روانشناسی تربیتی، دانشگاه شیراز.

<https://civilica.com>

سوختانلو، مجتبی و بندری، ابوالمحمد (۱۳۹۶)، تأثیر نگرش دانشجویان کشاورزی دانشگاه محقق اردبیلی از رشته تحصیلی بر رضایت آموزشی با واسطه گری انگیزه تحصیلی، فصلنامه پژوهش مدیریت آموزش کشاورزی، ۴۲(۳): ۴۲-۵۹.

[doi:10.22092/jaeear.2017.110418.1385](https://doi.org/10.22092/jaeear.2017.110418.1385)

سیدصالحی، محمد، یونسی، جلیل (۱۳۹۴)، تبیین نقش خودکارآمدی تحصیلی بر عملکرد و انگیزش تحصیلی مبتنی بر حمایت اجتماعی، خودپنداره تحصیلی و ویژگی های شخصیتی: مدل سازی معادلات ساختاری. دوره ۳، شماره ۹، تابستان ۱۳۹۴، صفحه ۷-۲۰.

journals.pnu.ac.ir/article_1960_365.html

سیف، علی اکبر (۱۴۰۱)، روان شناسی پرورشی نوین (روان شناسی یادگیری و آموزش)، نشر دوران، ویرایش هفتم.

<https://www.gisoom.com/>

شفیعی، ژیل (۱۳۹۹)، اثربخشی آموزش خودتعیین گری بر شایستگی و هیجان های تحصیلی، پایان نامه کارشناسی ارشد روانشناسی تربیتی، دانشگاه پیام نور استان سمنان. ۲۷-۵۸.

doi: 10.22111/jeps.2019.4945

شیخ الاسلامی، راضیه و احمدی، ساره (۱۳۹۰)، رابطه هوش هیجانی با رضایت از تحصیل دانش آموزان، مجله علوم رفتاری، ۵(۲): ۷۵-۸۹.

<https://www.noormags.ir/>

ظهیری ناو، بیژن و رجبی، سوران (۱۳۸۸)، بررسی ارتباط گروهی از متغیرها با کاهش انگیزش تحصیلی دانشجویان رشته ی زبان و ادبیات فارسی، مجله دانشور رفتار، ۱۶(۳۶): ۴۱-۶۵.

<http://noo.rs/hf6vM>

عباس زاده، یاشار (۱۳۹۴)، بررسی اثر آموزش کارآفرینی بر شکل گیری سرمایه انسانی و عملکرد های کارآفرینان، پایان نامه برای دریافت درجه کارشناسی ارشد مدیریت کارآفرینی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران مرکزی.

<https://civilica.com/doc/625410/>

عسگری، ناهید (۱۳۸۹)، بررسی رابطه ی بین نگرش دانش آموزان نسبت به درس ریاضی و موفقیت آنان در این درس در مقطع راهنمایی شهرستان بابل، پایان نامه ی کارشناسی ارشد روانشناسی تربیتی، دانشگاه علامه طباطبائی.

<https://etl.journals.pnu.ac.ir/>

علی محمدی، رویا (۱۳۹۲)، نقش انگیزه وابستگی در علاقه به حرفه های کارآفرینی دانشجویان کارشناسی ارشد مدیریت بازرگانی دانشگاه آزاد اسلامی واحد رشت، پایان نامه کارشناسی ارشد مدیریت تحول، دانشگاه آزاد اسلامی واحد رشت.

<https://civilica.com>

قاسم زاده، حسن (۱۳۹۹)، خلاقیت، نوآوری و کارآفرینی در سازمان ها، تهران: نشر دنیا نو.

<https://www.digikala.com>

قرمزی، خداداد (۱۳۹۳)، رابطه هوش اخلاقی و مهارت های اجتماعی با عملکرد تحصیلی دانش آموزان دبیرستان های عشایری شیراز، پایان نامه کارشناسی ارشد مدیریت آموزشی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد مرودشت.

<https://civilica.com>

کارشکی، حسین، ارفع بلوچی، فاطمه و شیرزاد، زینب (۱۳۹۳)، رابطه ادراکات کیفیت کلاسی دانش آموزان دختر با نگرش تحصیلی آنان، رویکردهای نوین آموزشی، ۹(۱): ۷۵-۸۸.

<https://journals.ui.ac.ir/>

مرادی، عالی (۱۳۹۷)، اثر بخشی آموزش مبتنی بر فراشناخت بر اضطراب امتحان و عملکرد تحصیلی دانش آموزان، پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه آزاد اسلامی مرودشت.

<https://civilica.com>

معرفی شلحه، لیلا (۱۳۹۴)، تأثیر آموزش چندرسانه ای بر نگرش به درس، انگیزش پیشرفت و عملکرد تحصیلی دانشجویان رشته ی زبان انگلیسی دانشگاه آزاد اسلامی شهرستان آبادان در سال تحصیلی ۹۴-۱۳۹۳، پایان نامه کارشناسی ارشد تکنولوژی آموزشی، دانشگاه اراک.

<https://elmnet.ir/doc/10496900-000>

مومنی مهموئی، حسین و صفدری، زهرا (۱۳۹۵)، رابطه نگرش تحصیلی و انگیزش پیشرفت با تلقی دانشجویان از کیفیت برنامه درسی، دوفصلنامه مطالعات برنامه درسی آموزش عالی، ۷(۱۳): ۱۰۱-۱۲۱.

<https://www.icsa-journal.ir/>

میکائیلی منیع، فرزانه (۱۳۹۲)، آزمون مدل شناختی - اجتماعی، رضایت از تحصیل دانشجویان دوره کارشناسی، فصلنامه روان شناسی، ۱۷(۶۶): ۲۰۱-۲۱۹.

<https://etl.journals.pnu.ac.ir/>

نیکدل، فریبرز، کدیور، پروین، فرزاد، ولی اله، عرب زاده، مهدی و کاوسیان، جواد (۱۳۹۲)، بررسی نقش واسطه ای هیجان های تحصیلی در ارتباط میان اهداف پیشرفت و راهبردهای خودگردانی یادگیری: ارائه الگوی ساختاری، فصلنامه مطالعات آموزش و اندازه گیری، ۵(۲): ۱۳۶-۱۱۳.

<https://journals.shirazu.ac.ir/>

References

- Arambewela R., & Hall, J., (2006). A comparative analysis of international education satisfaction using servqual. Journal of Services Research, 6: 141-163.
<https://www.researchgate.net/>
- Bechara, A., Damasio, H., & Damasio, A. R. (2014). Emotion, Decision Making and the Orbitofrontal Cortex. life span and medicines, 10(3): 295-307.
<https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/10731224/>
- Brown, S. D. Tramayne, S. Hoxha, D. Telander, K. Fan, X. and Lent, R. W., (2008). Social cognitive predictors of college students' academic

- performance and persistence. A meta-analytic path analysis. *Journal of Vocational Behavior*, 72: 298–308. <https://psycnet.apa.org/record/2008-06481-004>
- Elliott, K. M. & Shin, D. (2002). Student Satisfaction: An Alternative Approach to Assessing this Important Concept, *Journal of Higher Education Policy and Management*, 24(2):198 – 209. <https://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/1360080022000013518>
- Grace, D., Weaven, S., Bodey, K., Ross, M. & Weaven, K. (2012). Putting student evaluations into perspective: The Course Experience Quality and Satisfaction Model (CEQS). *Studies in educational evaluation*, 38, 35-45.
- Gross, J. (2013). *Handbook of emotion regulation*. New York: Guilford Press. <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0191491X12000260>
- Gutierrez, M., Ruiz, L., & Lopez, E. (2010). Perceptions of motivational climate and teachers' strategies to sustain discipline as predictors of intrinsic motivation in physical education. *The Spanish Journal of Psychology*, 13 (2): 597-608. <https://psycnet.apa.org/record/2010-22184-007>
- Hong, J.C., Tai, K.H., Hwang, M.Y., Kuo, Y.C., & Chen JS.(2017). Internet cognitive failure relevant to users' satisfaction with content and interface design to reflect continuance intention to use a government e-learning system. *Computers in Human Behavior*. 2017; 66: 353-362. <https://psycnet.apa.org/record/2010-22184-007>
- Joseph, M. Yakhou M. and Stone, G., (2018). An educational institution's quest for service quality: customers' perspective. *Quality Assurance in Education*, 13(1):66-82. <https://www.emerald.com/insight/content/doi/10.1108/09684880510578669/full/html>
- Karabatak, S., Turan, G.B., & Alanoglu, M.(2023). The effect of nursing students' perceptions of ARCS motivational teaching on their academic self-efficacy and attitudes towards learning: A structural equation modeling, *Nurse Education Today*, 25: 1-11. <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/37647832/>
- Kline, R.B. (2011). *Principles and practice of structural equation modeling*. Second Edition, New York: The Guilford Press. <https://dl.icdst.org/pdfs/files4/befc0f8521c770249dd18726a917cf90.pdf>
- Lau, K.H., Lam, T., & Thomas, S.(2019). The role of textbook learning resources in e-learning: A taxonomic study, *Computers & Education*, 118: 10-24. <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0360131517302403>
- Mei, S., Xu, G., Gao, T., Ren, T., & Li, J.(2018). The relationship between college students' alexithymia and Academic Passion: Testing Academic procrastination moderation effects , *BMC Psychiatry*, 18: 1-7. <https://bmcp psychiatry.biomedcentral.com/articles/10.1186/s12888-018-1891-8>
- Negricea, C.I., Edu T. & Avram., E.M., (2014). Establishing Influence of Specific Academic Quality on Student Satisfaction., *Procedia - Social and Behavioral Sciences* ,116: 4430 – 443. <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S1877042814009781>
- Nesse, R. S., & Ellsworth, P. C. (2019). Evolution, Emotions, and Emotional Disorders, *American Psychological Association* , 64(2): 129–139. <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/19203145/>
- Pekrun, R., Elliot, A.J., & Maier, M.A.(2009). Achievement goals and achievement emotions: testing a model of their joint relations with academic performance. *J Educ Psychol*. 101(1): 115–135. <https://psycnet.apa.org/record/2009-01936-003>
- Pekrun, R., Goetz, T., Titz, W., & Perry, R. P. (2002). Academic emotions in students' self-regulated learning and achievement: a program of qualitative and quantitative research. *Educational psychologist* ,37(2); 105-109. <https://psycnet.apa.org/record/2002-13826-004>
- Ruiz-Jiménez, M.C., Martínez-Jiménez, R., & García-Martí, E.(2022). Students' attitude: Key to understanding the improvement of their academic RESULTS in a flipped classroom environment, *The International Journal of Management Education*, 20(2): 478-485. <https://psycnet.apa.org/record/2010-22184-007>
- Sanchez Canizares , S., (2019). Gender differences in entrepreneurial attitudes , *Equality Diversity and Inclusion : An international Journal* , 29 (8): 766-786. <https://www.emerald.com/insight/content/doi/10.1108/02610151011089519/full/html>
- Shaver, P. R., & Mikulincer, M. (2007). Adult attachment strategies and the regulation of emotion. In J. J. Gross (Ed.), *Handbook of emotion regulation* (pp. 446-465). New York: Guilford Press <https://psycnet.apa.org/record/2007-01392-022>

- Verma, M. H. (2017). Learners attitude and Its impact on language Learning. International conference- language issues in English- mediu. Hong Kong. <https://www.academia.edu/74904386>
- Wu, Y., Xu, X., & Hu, P.(2023). A cross-group comparison study of the effect of interaction on satisfaction in online learning: The parallel mediating role of academic emotions and self-regulated learning, *Computers & Education*, 199: 104-112. <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0360131523000532>
- Yang, M.(2023). Supervisory feedback, reflection, and academic discourse socialization: Insights from an L2 doctoral student's paper writing experience, *Journal of English for Academic Purposes*, 62: 1-10. <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0191491X12000260>
- Zhou, Z., Liu, H., & Huang, A.(2022). Mediating effects of academic self-efficacy and smartphone addiction on the relationship between professional attitude and academic burnout in nursing students: A cross-sectional study, *Nurse Education Today*, 116: 105-114. <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/35834868/>
- Zulkarnaen, R. (2019). Students' academic self-concept the constructivism learning model. In *Journal of Physics: Conference Series* (Vol. 1315, No. 1, p. 012071). IOP Publishing. <https://doi.org/10.1016/j.concog.2022.103302>

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی